

ตารางที่ 8 โครงการและกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนที่ประสงค์ด้านความมีวินัยนักเรียน โรงเรียนปอพานพิทยาคม โรงเรียนดงบังคณาภิเษก

โครงการและกิจกรรมพัฒนาฯ		โครงการและกิจกรรมพัฒนาฯ	
โรงเรียน	โครงการ	กิจกรรม	กิจกรรม
		ดำเนินการตรงต่อเวลา	
นาถุนประชาสรรค์	อบรมหน้าเสาธง	อบรมและกระตุ้นให้นักเรียนเข้าเรียนตรงตามเวลาทุกชั่วโมงเรียน อบรมและกระตุ้นให้นักเรียนส่งงานที่ครูมอบหมายตามกำหนดเวลา ทุกครั้ง	ครอบคลุมนักกิจกรรม เข้าเรียนตรงตามตารางเรียน ส่งงานที่ครูมอบหมายตามกำหนดเวลา
บุรีรัมย์พิทยาคม	ประชุมแบบมีส่วนร่วม อย่างสร้างสรรค์	อบรมและกระตุ้นให้นักเรียนเข้าแถวเคารพธงชาติทุกวัน	ส่งเสริมการตรงต่อเวลา
นาถุนประชาสรรค์	อบรมหน้าเสาธง	ส่งเสริมและกระตุ้นให้นักเรียนเข้าเรียนและกระตุ้นให้นักเรียนมาถึงโรงเรียนทันกำหนดทุกวัน	ส่งเสริมการสนใจกิจกรรม การเรียน ส่งเสริมการตรงต่อเวลา

โครงการและกิจการมกมรพัฒนาฯ		โครงการและกิจการมกมรพัฒนาฯ	
โรงเรียน	โครงการ	กิจกรรม	กิจกรรม
บุรีรัมย์พิทยาคม	โรงเรียนสวดยศวัยมีเอเรา	ส่งเสริมให้นักเรียนทำวารตามที่ได้รับมอบหมาย	ทำวารตามที่ได้รับมอบหมาย
นาอุดมประชาสรรค์	อบรมหน้าเสาธง	อบรมและกระตุ้นให้นักเรียนมาถึงโรงเรียนทันกำหนดทุกวัน	มาถึงโรงเรียนไม่เคสาย
ด้านการแต่งกาย			
นาอุดมประชาสรรค์	ส่งเสริมแต่งกายสะอาดสดีใสฎการะเบียบ	ส่งเสริมและตรวจทรวงผนถูกต้องตามระเบียบโรงเรียน	ทรงผมของถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน
		ส่งเสริมและตรวจการแต่งกายถูกต้องตามวันที่กำหนดในสัปดาห์	แต่งกายถูกต้องตามวันทีทางโรงเรียนกำหนดในตารางเรียน
		นักเรียนและตรวจการสวมชุดนักเรียนถูกต้องตามระเบียบไม่ปล่อยเสื้อลอยชาย	แต่งกายเหมาะสมกับนักเรียนและถูกต้องสมบูรณ์ในหนึ่งวัน
		ส่งเสริมและตรวจการคาดเข็มขัดถูกต้องตามระเบียบโรงเรียน	ดูแลรักษาความสะอาดของร่างกายเครื่องแต่งกายของตนเอง
			ส่งเสริมแต่งกาย

โครงการและกิจกรรมการพัฒนา		โครงการและกิจกรรมการพัฒนา	
โรงเรียน	โครงการ	กิจกรรม	กิจกรรม
วิทยาลัยพิทยาคม	โครงการและกิจกรรมการพัฒนา โรงเรียนต้นแบบ ที่นำมาเป็นแบบอย่าง	กิจกรรม ส่งเสริมให้นักเรียนแต่งกายถูกต้อง ตามระเบียบของโรงเรียน	กิจกรรม แต่งกายถูกต้องตามระเบียบโรงเรียน ส่งเสริมรณรงค์การแต่งกาย
นาอุดมประชาสรรค์	ส่งเสริมรณรงค์แต่งกาย สะอาดสดใสสุภาพเรียบร้อย	ส่งเสริมและตรวจความสะอาด ร่างกาย ใต้อับเท้า	รักษาความสะอาดของใต้อับเท้า และผม
ด้านความมีวินัยต่อหน้าที่ที่ครูมอบหมาย			
	ส่งเสริมอบรมคุณธรรม จริยธรรม	ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักรับผิดชอบ ร่วมกันเมื่อทำกิจกรรมของโรงเรียน	ผลการดำเนินงานกิจกรรมเป็นที่น่าพอใจ บรรลุตามวัตถุประสงค์
นาอุดมประชาสรรค์	ส่งเสริมผู้สัญญา	ส่งเสริมและกระตุ้นให้นักเรียนรู้จัก ยอมรับข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นกับ ตนเอง ส่งเสริมและกระตุ้นให้นักเรียน ปรับปรุงงานให้ดีขึ้นอยู่เสมอ ส่งเสริมและกระตุ้นให้นักเรียนรู้จัก ชื่นชมในผลงานของตนเอง	โครงการผู้สัญญา โครงการผู้สัญญา ส่งเสริมการสนใจกิจกรรม การเรียน โครงการผู้สัญญา

โครงการและกิจกรรมการพัฒนา โรงเรียนต้นแบบ ที่นำมาเป็นแบบอย่าง		โครงการและกิจกรรมการพัฒนา โรงเรียนพอพานพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก	
โรงเรียน	โครงการ	กิจกรรม	โครงการ
บุรีรัมย์พิทยาคม	ศิษย์ลูกหูกลับบ้าน	ส่งเสริมและกระตุ้นให้นักเรียนปิดไฟ/ปิดลม เมื่อเลิกใช้งานทุกครั้ง อบรมการปฏิบัติตนเป็นคนมีมารยาทในสังคม	ปิดไฟ/ปิดลม/เครื่องปรับอากาศ เมื่อเลิกใช้งานทุกครั้ง ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน หรือกฎระเบียบของสังคม
สัตยาไส	ส่งเสริมกิจกรรมการเรียน	ส่งเสริมให้นักเรียนประยุกต์บทเรียน ใช้ในชีวิตรประจำวัน ส่งเสริมให้นักเรียนศึกษาบทเรียน ล่วงหน้าก่อนเรียนเสมอ ส่งเสริมให้นักเรียนเข้าห้องสมุด ค้นคว้าหาข้อมูลเพิ่มเติม	ส่งเสริมการสนใจกิจกรรม การเรียน ส่งเสริมการสนใจกิจกรรม การเรียน ส่งเสริมการสนใจกิจกรรม การเรียน
สัตยาไส	ส่งเสริมอบรมคุณธรรม จริยธรรม	ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักรับผิดชอบ ร่วมกันเมื่อทำกิจกรรมของโรงเรียน	ส่งเสริมการสนใจกิจกรรม การเรียน
นาอุดมประชาสรรค์	ส่งเสริมคู่สัญญา	ส่งเสริมและกระตุ้นให้นักเรียนรู้จัก แบ่งหน้าที่ที่ได้รับผิดชอบร่วมกัน	ส่งเสริมการสนใจกิจกรรม การเรียน

โครงการและกิจกรรมการพัฒนา		โครงการและกิจกรรมการพัฒนา	
โรงเรียน	โครงการ	กิจกรรม	กิจกรรมและกิจกรรการพัฒนา โรงเรียนอพทานพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก
บุรีรัมย์พิทยาคม	ส่งเสริมอบรมคุณธรรม จริยธรรม	ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักรับผิดชอบ ร่วมกันเมื่อทำกิจกรรมของโรงเรียน	รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย ด้วยความเอาใจใส่
	พี่ดูแลน้อง	ส่งเสริมและกระตุ้นให้นักเรียน พุดคุยแลกเปลี่ยนความรู้ ด้านการสร้างวินัยกับเพื่อน	พูดคุยสอบถามครูและเพื่อนเกี่ยวกับ เนื้อหาที่เรียน
นาอุดมประชาสรรค์	ส่งเสริมอบรมคุณธรรม จริยธรรม	ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักรับผิดชอบ ร่วมกันเมื่อทำกิจกรรมของโรงเรียน	ทำงานด้วยความเต็มใจและใส่ใจ ในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย
	ส่งเสริมอบรมคุณธรรม จริยธรรม	ส่งเสริมและกระตุ้นให้นักเรียน ร่วมกิจกรรมพิธีต่างๆ ที่ทาง โรงเรียนจัดขึ้น	เต็มใจร่วมงานที่เกี่ยวกับพระราชวงศ์ งานเกี่ยวกับการรณรงค์ด้านร่างกาย ด้านทรัพย์สินและการแสดงความเคารพ
		ส่งเสริมให้นักเรียนเป็นคนมีเหตุ มีผล ไม่โกรธและโต้ตอบเมื่อเพื่อนแกล้ง	อบรมคุณธรรม จริยธรรม หรือโต้ตอบ

โครงการและกิจกรรมการพัฒนา		โครงการและกิจกรรมการพัฒนา	
โรงเรียนต้นแบบ ที่นำมาเป็นแบบอย่าง		โรงเรียนופןพานพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก	
โรงเรียน	โครงการ	กิจกรรม	โครงการ
นาตุนประชาสรรค์	ส่งเสริมผู้สูงอายุ	ส่งเสริมและกระตุ้นให้นักเรียนรู้จักช่วยงานครูด้วยความเต็มใจ	ทำงานที่ครูมอบหมายอย่างต่อเนื่องจนเสร็จ
สัตยาไส	ส่งเสริมกิจกรรมการเรียน	อบรมให้นักเรียนรู้จักปรับปรุงแก้ไขงานให้ถูกต้อง	ส่งเสริมการสนใจกิจกรรมการเรียน
นาตุนประชาสรรค์	ส่งเสริมผู้สูงอายุ	ส่งเสริมและกระตุ้นให้นักเรียนรู้จักแบ่งหน้าที่ที่ได้รับคิดชอบร่วมกัน อบรมนักเรียนไม่ให้ส่งเสริมแข่งขันขณะร่วมกิจกรรม	ส่งเสริมการสนใจกิจกรรมการเรียน
สัตยาไส	พ่อแม่ปลูกศรัทธา	ส่งเสริมและกระตุ้นให้นักเรียนรู้จักยอมรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น ส่งเสริมและกระตุ้นให้นักเรียนรู้จักช่วยงานครูด้วยความเต็มใจ	ส่งเสริมการสนใจกิจกรรมการเรียน
สัตยาไส	พ่อแม่ปลูกศรัทธา	ส่งเสริมและกระตุ้นให้นักเรียนทำกิจกรรมแบบปดงเกษตร เวลาว่างและชั่วโมงกิจกรรม	ส่งเสริมการสนใจกิจกรรมการเรียน
สัตยาไส	พ่อแม่ปลูกศรัทธา	ส่งเสริมและกระตุ้นให้นักเรียนทำกิจกรรมแบบปดงเกษตร เวลาว่างและชั่วโมงกิจกรรม	ส่งเสริมการสนใจกิจกรรมการเรียน

โครงการและกิจกรรมการพัฒนา		โครงการและกิจกรรมการพัฒนา	
โรงเรียน	โครงการ	กิจกรรม	กิจกรรม
	ส่งเสริมกิจกรรมการเรียน	ส่งเสริมให้นักเรียนทบทวนบทเรียนหลังเรียนทุกวัน	ทบทวนบทเรียนหลังการเรียนทุกวัน
		ส่งเสริมให้นักเรียนศึกษาบทเรียนล่วงหน้าก่อนเรียนเสมอ	ศึกษาบทเรียนที่จะเรียนมาล่วงหน้า
นาถุนประชาสรรค์	ส่งเสริมคู่สัญญา	ส่งเสริมและกระตุ้นให้นักเรียนทิ้งขยะลงในถังขยะทุกครั้ง	ทิ้งขยะลงในถังขยะ
บุรีรัมย์พิทยาคม	ศิษย์คู่ผูกสัมพันธ์	ส่งเสริมให้รับผิดชอบต่อหน้าที่ที่คิดมอบหมาย	ทำการบ้านเสร็จก่อนที่จะเล่นหรือทำธุระอื่น
นาถุนประชาสรรค์	ส่งเสริมคู่สัญญา	ส่งเสริมและกระตุ้นให้นักเรียนเข้าแถวรับประทานอาหารเช้าเป็นประจำ	เข้าแถวรับประทานอาหารเช้าหรือตามลำดับก่อน-หลังไม่แซงคิวหรือถืออภิสิทธิ์
สัตยาไส	ส่งเสริมกิจกรรมการเรียน	ส่งเสริมให้นักเรียนเข้าห้องสมุดค้นคว้าหาข้อมูลความรู้เพิ่มเติม	ส่งเสริมการสนใจกิจกรรมการเรียน
บุรีรัมย์พิทยาคม	พี่ดูแลน้อง	ส่งเสริมและกระตุ้นให้นักเรียนพูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้	ส่งเสริมการสนใจกิจกรรมการเรียน

โครงการและกิจกรรมการพัฒนา

โรงเรียนปอพานพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก

โครงการ

ทบทวนบทเรียนหลังการเรียนทุกวัน

การเรียน

ศึกษาบทเรียนที่จะเรียนมาล่วงหน้า

การเรียน

ทิ้งขยะลงในถังขยะ

ทำการบ้านเสร็จก่อนที่จะเล่นหรือทำธุระอื่น

การเรียน

เข้าแถวรับประทานอาหารเช้าหรือตามลำดับก่อน-หลังไม่แซงคิวหรือถืออภิสิทธิ์

ส่งเสริมการสนใจกิจกรรมการเรียน

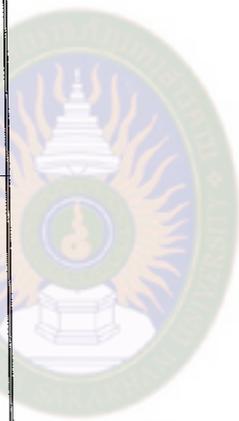
การเรียน

ส่งเสริมและกระตุ้นให้นักเรียนพูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้

ส่งเสริมการสนใจกิจกรรมการเรียน

โครงการและกิจการพัฒนา		โครงการและกิจการพัฒนา		
โรงเรียน	โครงการ	กิจกรรม	กิจกรรม	
นาฏนประสาธรรพ์	ส่งเสริมอบรมคุณธรรม จริยธรรม	ดำเนินการสร้างวินัยกับเพื่อน ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักกล่าวคำ ขอโทษเมื่อทำความผิด ส่งเสริมให้นักเรียนกล้ายอมรับผิด เมื่อกระทำความผิด	ทำผิดกล่าวคำขอโทษและให้ภัย เพื่อนเสมอ เมื่อกระทำความผิดยอมรับผิดไม่กลัว โดนลงโทษ	โครงการ อบรมคุณธรรม จริยธรรม อบรมคุณธรรม จริยธรรม
บุรีรัมย์พิทยาคม	โรงเรียนช่วยด้วยมือเรา	ส่งเสริมให้นักเรียนทำความสะอาด ห้องเรียนทุกวัน	ทำความสะอาดห้องเรียน ตามข้อตกลง	ส่งเสริมการทำความ สะอาดห้องเรียน
สัตยาไส	ส่งเสริมกิจการมการเรียน	อบรมและณรงค์ให้นักเรียนทำ การบ้านด้วยตนเองไม่ลอกการบ้าน เพื่อน	ไม่ลอกการบ้านเพื่อน	ส่งเสริมการปฏิบัติตาม ระเบียบของสถานศึกษา
นาฏนประสาธรรพ์	ส่งเสริมอบรมคุณธรรม จริยธรรม	ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักไหว้แสดง ความเคารพครู ผู้ปกครอง และ ผู้อาวุโสทุกครั้งที่พบ ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักรับผิดชอบ ร่วมกันเมื่อทำกิจกรรมของโรงเรียน	แสดงความเคารพต่อครู ผู้ปกครอง โดยการไหว้ ทำตามที่ตกลงของโรงเรียนเสมอ	อบรมคุณธรรม จริยธรรม โครงการผู้ดีเยี่ยม

โครงการและกิจกรรมการพัฒนา		โครงการและกิจกรรมการพัฒนา	
โรงเรียน	โครงการ	กิจกรรม	กิจกรรม
	โรงเรียนต้นแบบ ที่นำมาเป็นแบบอย่าง	ส่งเสริมให้นักเรียนนำสิ่งของที่เก็บได้ประกาศคืนเจ้าของ	เมื่อเก็บของได้นำไปแจ้งครูเพื่อประกาศหาเจ้าของ
สัตยาไส	เยี่ยมบ้าน	ส่งเสริมให้ครูพบปะผู้ปกครองนักเรียนทุกวันหลังเลิกเรียนและวันหยุด	ส่งเสริมให้ครูพบปะผู้ปกครองนักเรียนทุกวันหลังเลิกเรียนและวันหยุด
			ครอบครัวสัมพันธ์

ระยะที่ 3 ทดลองและประเมินผลการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. การเตรียมความพร้อมการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์

1.1 ศึกษาหลักการ ทฤษฎี ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยเชิงปฏิบัติการของนักวิชาการทั้งในประเทศและต่างประเทศที่มีต่อความหมายของการวิจัยเชิงปฏิบัติการถึงขั้นตอนการศึกษาค้นคว้า การรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ การตีความหมายอย่างมีระบบ และการยืดหยุ่น เพื่อตอบสนองต่อความต้องการจำเป็นที่เกิดขึ้นในสถานการณ์เฉพาะของโรงเรียนปอพานพิทยาคม รัชมิ่งคลาสิก เพื่อให้นักวิชาการครูในโรงเรียนเข้าใจหลักการปฏิบัติงานดีขึ้น ให้สามารถแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงานที่พบในปัจจุบัน และปัญหาที่พบในการขาดวินัยของนักเรียน โดยผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ประชุมวิชาการที่หอประชุมโรงเรียนปอพานพิทยาคม รัชมิ่งคลาสิก ระหว่างวันที่ 27-29 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2555 มีขั้นตอนการทำงานเป็นวงจรต่อเนื่อง 4 ขั้นตอน ได้แก่ (1) ขั้นการวางแผน (Plan) (2) ขั้นการปฏิบัติการ (Action) (3) ขั้นการสังเกตผล (Observe) และ (4) ขั้นการสะท้อนผล (Reflect) โดยนำขั้นตอนการทำงานดังกล่าวมาหารือและสรุปร่วมกัน และได้ข้อสรุปวิธีการปฏิบัติเพื่อจะสามารถพัฒนาและแก้ไขปัญหาการขาดความมีวินัยของนักเรียนได้จริง พัฒนาให้นักเรียนเป็นคนมีวินัยทั้งในด้านการตรงต่อเวลา การแต่งกายถูกต้องตามระเบียบของสถานศึกษาและถูกกาลเทศะ และรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ครูมอบหมายหรือแม้แต่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ นอกโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ภายใต้กรอบข้อตกลงร่วมกันของบุคลากรครูผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยยอมรับร่วมกันทุกฝ่าย

1.2 ดำเนินการประชุมชี้แจงทำความเข้าใจกับกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูประจำชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กลุ่มงานบริหารกิจกรรมนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา และตัวแทนผู้ปกครองนักเรียน ในวันที่ 14-15 พฤษภาคม พ.ศ. 2555 เวลา 09.00-12.00 น. และทำการประชุมกลุ่มเป้าหมายคือนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 131 คน ในวันที่ 16 พฤษภาคม พ.ศ. 2555 เวลา 08.30-12.00 น. โดยผู้วิจัย ได้ประชุมทำความเข้าใจถึงสภาพปัญหาของโรงเรียนปอพานพิทยาคม รัชมิ่งคลาสิก ที่ได้จากการพูดคุย และสังเกตพฤติกรรม ตลอดจนทั้งการรายงานผลการจัดคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในปีการศึกษา 2554 โดยสรุปว่า ปัญหาของนักเรียน คือนักเรียนขาดวินัยด้านการตรงต่อเวลา ด้านการแต่งกาย และวินัยต่อหน้าที่ที่ครูมอบหมาย และทุกคนเต็มใจที่จะให้ความร่วมมือในการพัฒนานักเรียนในกลุ่มเป้าหมาย คือนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายทั้งหมด กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกัน

วางแผนการปฏิบัติงาน โดยวางแผนเป็นขั้นๆ ได้แก่ ขั้นการวางแผน ขั้นการปฏิบัติการ ขั้นการสังเกตผล และขั้นการสะท้อนผล และสรุปเป็นกิจกรรมและขั้นตอนที่ปฏิบัติงานร่วมกัน พร้อมจัดทำเป็นโครงการพัฒนานักเรียน จากการประชุมระดมความคิด พบว่ากลุ่มผู้ร่วมวิจัย กลุ่มเป้าหมาย มีความเข้าใจในปัญหาของการที่นักเรียนขาดวินัยเป็นอย่างดี มีความเห็นสอดคล้องกันเพื่อกำหนดกลยุทธ์ที่ใช้ในการดำเนินงาน โดยมีความตั้งใจกระตือรือร้นที่จะร่วมมือในการแก้ไขปัญหและร่วมกันพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความมีวินัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนปอพานพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

1.3 ผู้วิจัยร่วมกับคณะครูของโรงเรียนปอพานพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก จัดทำแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน สารสำคัญประกอบด้วย

1.3.1 ข้อมูลทั่วไปโรงเรียนปอพานพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ตั้งอยู่หมู่ที่ 3 ตำบลปอพาน อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม เริ่มก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2528 เป็นหน่วยการเรียนเคลื่อนที่ของโรงเรียนนาเชือกพิทยาสรรค์ เปิดสอนที่โรงเรียนบ้านโลกก่อง ตำบลหนองแดง อำเภอนาเชือก โดยมีนายสุทิน พรหมจ่อม รักษาการในตำแหน่งผู้บริหาร ปี พ.ศ. 2529 ย้ายไปเรียนที่โรงเรียนบ้านปอพานหนองโน อำเภอนาเชือก ปี พ.ศ. 2531 ได้รับอนุมัติจากกรมสามัญศึกษาให้เปิดสอนเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาประจำตำบล เมื่อวันที่ 21 มกราคม 2531 และย้ายเข้าเรียนในพื้นที่สาธารณะตำบลปอพาน มีเนื้อที่ 65 ไร่ 90 ตารางวา ให้ชื่อว่า “โรงเรียนปอพานพิทยาคม” อักษรย่อ ป.ค. โดยมีนายมีเดช พันธุ์ผล ผู้อำนวยการโรงเรียนนาเชือกพิทยาสรรค์ รักษาการในตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน และต่อมา นายสิงห์ทอง ศิลป์ประกอบ ดำรงตำแหน่งครูใหญ่ ปี พ.ศ. 2538 โรงเรียนได้เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยกรมสามัญศึกษาได้เสนอให้เป็นโรงเรียนเทิดพระเกียรติ เนื่องในวโรกาสพระราชพิธีรัชมังคลาภิเษกของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จึงได้ชื่อว่า “รัชมังคลาภิเษก” ต่อท้ายและเข้าเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษา เฉลิมพระเกียรติตั้งแต่นั้นมาใช้อักษรย่อว่า “ป.พ.ร.” สีประจำโรงเรียน น้ำเงิน-เหลือง ปรัชญาของโรงเรียน “นุติ ปุญญา สมา อาภา” (แสงสว่างเสมอด้วยปัญญาไม่มี) คติพจน์ “นักเรียน คือหัวใจของการจัดการศึกษา” คำขวัญโรงเรียน “รักษาศักดิ์ศรี มีคุณธรรม นำวิชาการ สืบสานงานพระราชดำริ” ต้นไม้ประจำโรงเรียน ราชพฤกษ์ ดอกไม้ประจำโรงเรียน ดอกราชพฤกษ์

ปัจจุบันเปิดสอนตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยการบริหารงานของนางพิศมัย จ้านงพิศ ผู้อำนวยการโรงเรียน มีบุคลากรครู จำนวน 22 คน เป็นชาย 6 คน หญิง 16 คน ลูกจ้างประจำ 1 คน ลูกจ้างชั่วคราว 2 คน มีเขตพื้นที่บริการ 8 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านปอพานหนองโน บ้านโนนแร่ บ้านหนองแดง สหมิตร บ้านโลกก่องโลกสูง หนองเต้ บ้านเหล่าคือ บ้านหนองสระ บ้านเก่าใหญ่โนนสะอาด และบ้านวังหินโนนสว่าง โดยระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 3 ห้องเรียน มีนักเรียน 89 คน มัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 3 ห้องเรียน มีนักเรียน 86 คน มัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 2 ห้องเรียน มีนักเรียน 84 คน มัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 2 ห้องเรียน มีนักเรียน 54 คน มัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียน 44 คน มัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียน 33 คน เป็นนักเรียนชายจำนวน 198 คน และเป็นนักเรียนหญิง 192 คน รวมจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 390 คน

1.3.2 กำหนดยุทธศาสตร์หลักที่เป็นองค์ประกอบหลักของแนวปฏิบัติ

ในการพัฒนาผู้เรียนจากการประชุมกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ในวันที่ 14-15 พฤษภาคม พ.ศ. 2555 เวลา 13.00-16.00 น. ได้นำประเด็นของผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ในมาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับพอใช้ กลุ่มผู้ร่วมวิจัยจึงได้หารือเพื่อนำแนวทางการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ตัวชี้วัด 48 พฤติกรรมบ่งชี้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มาร่วมกันวิเคราะห์และวิเคราะห์ว่านักเรียนโรงเรียนปอพานพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก ส่วนใหญ่ขาดคุณลักษณะประสงค์ตามตัวชี้วัดใดมากที่สุด หากนำมาพัฒนาทั้งหมดคงไม่ทันตามระยะเวลาที่กำหนด ในปฏิทินกำหนดการณ์ เพราะคุณลักษณะประสงค์ตามตัวชี้วัดบางประการนักเรียนก็สามารถปฏิบัติได้ดี จึงได้ทำการคัดเลือกตัวชี้วัดที่มีความจำเป็นเร่งด่วน และมีผลกระทบหรือสะท้อนต่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโดยรวม ผลการพิจารณาคัดเลือกได้ตัวชี้วัดหลักเพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ คือ ด้านความมีวินัยของนักเรียนมาเป็นแนวทางหลักในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความมีวินัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนปอพานพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26

1.3.3 กำหนดตัวชี้วัดคุณภาพ จากผลการประชุมในวันที่ 14-15 พฤษภาคม พ.ศ. 2555 เวลา 13.00-16.00 น. กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้นำตัวชี้วัดความมีวินัยนักเรียนร่วมกัน

วิเคราะห์ว่านักเรียนโรงเรียนปอพานพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก ส่วนใหญ่ขาดคุณลักษณะ ประสงค์ความมีวินัยด้านใดมากที่สุด จึงได้ข้อสรุปจากการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนของ คณะครูในโรงเรียนที่ผ่านมา และข้อมูลจากการประเมินคุณภาพภายนอกของสำนักงานรับรอง มาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ในมาตรฐานที่ 1 ผู้เรียน มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ที่ควรปรับปรุงมากที่สุด มาเป็นประเด็น ในการพิจารณา เพื่อกำหนดกิจกรรมที่จะสามารถแก้ไขปัญหาด้านความมีวินัยของนักเรียน และมีความเหมาะสมมากที่สุด จึงได้คัดเลือกพฤติกรรมบ่งชี้ขึ้น 3 ด้าน มาเป็นกลยุทธ์หลัก ในการพัฒนาคุณลักษณะประสงค์นักเรียน ได้แก่ ความมีวินัยด้านการตรงต่อเวลา ความมี วินัยด้านการแต่งกาย และความมีวินัยต่อหน้าที่ที่ครูมอบหมาย และได้ร่วมกันกำหนดกิจกรรม ที่จะนำมาพัฒนา และสามารถวัดและประเมินผลการดำเนินงานให้สอดคล้องกับพฤติกรรม การขาดความมีวินัยของนักเรียนมากที่สุด ได้ทั้งหมด 50 กิจกรรม ซึ่งแต่ละกิจกรรมมีความ สอดคล้องกับพฤติกรรมบ่งชี้ ความมีวินัยด้านการตรงต่อเวลา จำนวน 7 กิจกรรม ความมี วินัยด้านการแต่งกาย จำนวน 6 กิจกรรม และความมีวินัยต่อหน้าที่ที่ครูมอบหมาย จำนวน 37 กิจกรรม (ดังตารางที่ 7)

1.3.4 กำหนดเป้าหมายในการดำเนินงานตามตัวชี้วัดคุณภาพแต่ละกิจกรรม การพัฒนา โดยผู้วิจัยร่วมกับคณะครูกำหนดเป้าหมายขึ้นโดยอาศัยข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ สถานการณ์ที่เกิดขึ้นจากปัญหาที่ผ่านมาเพื่อนำมาเป็นที่พื้นฐานในการคิดและกำหนดเป้าหมาย เพื่อให้ นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนเป็นคนมีวินัยตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่กำหนดไว้ ให้นักเรียนมีสุขภาพกายและ สุขภาพจิตที่สมบูรณ์ มีวินัยด้านการตรงต่อเวลา การแต่งกายถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน และมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ครูมอบหมาย สามารถนำประสบการณ์ในการเรียนรู้และ การจัดกิจกรรมไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข โรงเรียน มีระบบการบริหารงานและวิธีการดำเนินกิจกรรมที่เอื้อต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนมุ่งที่จะพัฒนา และปรับปรุงตนเองให้เป็นคนมีวินัยมากยิ่งขึ้น โรงเรียนมีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น มาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โรงเรียนมีการนำเทคโนโลยีที่เอื้อต่อ การเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ความมีวินัยเป็นเลิศ ผวนกับการพิจารณาถึงความเป็นไปได้ศักยภาพของครู/อาจารย์ ว่ามีความพร้อมในการร่วมกิจกรรม สามารถร่วมดำเนินการจัดกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ยอมรับบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย มีความสมัครสมานสามัคคีกัน ร่วมมือในการทำงาน

อย่างมีประสิทธิภาพ และสร้างบรรยากาศในการทำงานเป็นไปอย่างฉันทมิตร แลกเปลี่ยนความคิดระหว่างครูผู้รับผิดชอบร่วมกัน มีขวัญกำลังใจในการดำเนินการจัดกิจกรรมเป็นอย่างดีงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรมโครงการครั้งนี้ ได้จัดสรรแบ่งส่วนจากงบประมาณการพัฒนาโรงเรียนประจำปี โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและประโยชน์ที่จะได้รับมีความคุ้มค่าและที่สำคัญข้อจำกัดในการวิจัยในครั้งนี้ได้พิจารณาถึงกิจกรรมที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาที่มีความเหมาะสมและสามารถแก้ไขปัญหาความมีวินัยของนักเรียนให้เป็นรูปธรรมได้ และกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการเหมาะสมไม่มากหรือน้อยเกินไป

1.3.5 กำหนดโครงการในการจัดกิจกรรมให้ครอบคลุมยุทธศาสตร์หลัก ทั้ง 3 พฤติกรรมบ่งชี้ 50 กิจกรรมการพัฒนา เพื่อให้เกิดผลเป็นรูปธรรมและสามารถนำไปสู่การปฏิบัติในการพัฒนา กลุ่มผู้ร่วมวิจัยจึงได้มีมติลงความเห็นว่าจะทำโครงการที่จะสนองยุทธศาสตร์ในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ความมีวินัยของนักเรียนด้านการตรงต่อเวลา ด้านการแต่งกาย และความมีวินัยในหน้าที่ที่ครูมอบหมาย ให้ครอบคลุมพฤติกรรมบ่งชี้ทุกกิจกรรม ได้แก่ 1) โครงการอบรมหน้าเสาธง 2) โครงการส่งเสริมการตรงต่อเวลา 3) โครงการส่งเสริมการสนใจกิจกรรมการเรียน 4) โครงการส่งเสริมการทำความสะอาดห้องเรียน 5) โครงการส่งเสริมรณรงค์การแต่งกาย 6) โครงการคู่สัญญา 7) โครงการส่งเสริมการปฏิบัติตามระเบียบของสถานศึกษา 8) โครงการอบรมกิจกรรมคุณธรรมจริยธรรม และโครงการเสริมแรงเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนตระหนักและได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เป็นคนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความมีวินัยมากยิ่งขึ้น และเกิดความพึงพอใจหลังจากได้ร่วมกิจกรรมโครงการ ได้แก่ 9) โครงการเยี่ยมบ้านนักเรียน และ 10) โครงการประชุมวันสุดท้าย ซึ่งโครงการทุกโครงการดังกล่าว สามารถครอบคลุมยุทธศาสตร์หลักและกิจกรรมการพัฒนาทุกกิจกรรม (ดังตารางที่ 7)

1.3.6 กำหนดผู้รับผิดชอบ-ผู้สนับสนุนการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความมีวินัยของนักเรียนครั้งนี้ ถือเป็นภารกิจหลักของผู้บริหารและคณะครูทุกคน จึงได้กระจายความรับผิดชอบในการดำเนินงานไปยังทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และผู้บริหารโรงเรียน มีหน้าที่สนับสนุนการดำเนินงานทุกโครงการ (ดังตารางที่ 7)

1.3.7 กำหนดระยะเวลาดำเนินการปฏิบัติกิจกรรมโครงการ สำหรับนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย ระหว่างภาคเรียนที่ 1 และภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 ระหว่างวันที่ 16 พฤษภาคม พ.ศ. 2555 ถึงวันที่ 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2556 รวมระยะเวลา 9 เดือน และ

วางแผนการใช้จ่ายงบประมาณที่ใช้ในแต่ละกิจกรรมการพัฒนาโครงการเพื่อความสะดวกในการติดตามและประเมินผล ตลอดจนการประสานงานด้านต่างๆ ดังนี้

1) การศึกษาดูงาน

1.1) ค่ายานพาหนะ	15,700 บาท
1.2) ค่าที่พัก	7,600 บาท
1.3) ค่าอาหาร-เครื่องดื่ม	12,000 บาท
1.4) ค่าเบี้ยเลี้ยงบุคลากร	23,000 บาท
1.5) เบ็ดเตล็ด	10,000 บาท
รวมเป็นเงิน	68,300 บาท

2) กิจกรรมในโรงเรียน

2.1) ค่าอาหาร-เครื่องดื่ม	21,000 บาท
2.2) ค่าเบี้ยเลี้ยงบุคลากร	17,000 บาท
2.3) ค่ายานพาหนะ	6,000 บาท
2.4) เบ็ดเตล็ด	1,000 บาท
รวมเป็นเงิน	45,000 บาท
รวมเป็นเงินทั้งสิ้น	113,300 บาท

1.3.8 กำหนดระยะเวลาดำเนินการของผู้วิจัยและกลุ่มผู้วิจัย เพื่อความสะดวกของทุกฝ่ายและเพื่อให้มีกรอบเวลาในการดำเนินงานที่ชัดเจนและเพื่อความสะดวกของทุกฝ่าย จึงได้กำหนดระยะเวลาติดตามผลการดำเนินงานของกิจกรรมการพัฒนาโครงการ ตั้งแต่วันที่ 16 พฤษภาคม พ.ศ. 2555 ถึงวันที่ 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2556 รวมระยะเวลา 9 เดือน

1.3.9 กำหนดการตรวจติดตามและประเมินผลการดำเนินงานกิจกรรมโครงการ ผู้วิจัยในฐานะผู้บริหาร ได้มอบหมายให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัย ได้แก่ ผู้ช่วยผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูประจำชั้น และครูกลุ่มงานบริหารกิจกรรมนักเรียน ตรวจสอบติดตามผลการดำเนินงานกิจกรรมโครงการตามตัวชี้วัด และรายงานความก้าวหน้า เพื่อให้เป็นข้อมูลในการสะท้อนผลการดำเนินงาน อันจะนำไปสู่การวางแผนแก้ปัญหา อุปสรรค และในการตรวจติดตาม และสามารถที่จะวินิจฉัยได้ว่าตัวชี้วัดนั้นมีผลการดำเนินกิจกรรมการพัฒนาอยู่ในระดับใด ทั้งนี้ เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้รับผิดชอบโครงการของตัวชี้วัดต่างๆ เกิดการแข่งขันกับตัวเอง และผู้รับผิดชอบกิจกรรมอื่นๆ 16 พฤษภาคม พ.ศ. 2555 ถึงวันที่ 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2556 รวมระยะเวลา 9 เดือน

2. ทดลองใช้รูปแบบโดยใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

ผู้วิจัยร่วมกับคณะครูของโรงเรียนปอพานพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก ทดลองใช้กิจกรรมการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความมีวินัยของนักเรียน โดยใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการเป็นหลัก มีขั้นตอนดังนี้

2.1 ขั้นวางแผน มีกิจกรรมดังนี้

2.1.1 ผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัย จัดประชุมร่วมกันหาแนวทางในการดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความมีวินัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ณ หอประชุมโรงเรียนปอพานพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก ในวันที่ 14-15 พฤษภาคม พ.ศ. 2555 เวลา 13.00-16.00 น. โดยผู้วิจัยได้แจ้งสภาพปัญหาเกี่ยวกับการขาดความมีวินัยของนักเรียน เช่น นักเรียนมาโรงเรียนสาย ไม่เข้าแถวเคารพธงชาติ ไม่ส่งงานที่ครูมอบหมาย ไม่ค่อยอยากเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน ไม่รับผิดชอบทำความสะอาดห้องเรียนตามเวลาที่กำหนด ทรงผลและการแต่งกายไม่ถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน ไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน ไม่ใส่ใจศึกษาบทเรียนหรือทบทวนบทเรียน ไม่เข้าห้องสมุดค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม ไม่อยากช่วยงานครู ขอบลอกการบ้านเพื่อ ซึ่งที่ประชุมได้อภิปรายร่วมกันแสดงความคิดเห็นและเสนอแนะแนวทางที่จะดำเนินการเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อการวินัยของนักเรียนให้ดีขึ้น ผลการประชุมกลุ่มผู้ร่วมวิจัย พบว่า กลุ่มผู้ร่วมวิจัยทุกคนมีความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหา ทุกคนมีความตั้งใจที่จะร่วมมือกันเสริมสร้างความมีวินัยของนักเรียนให้เกิดขึ้นกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้มีการแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะต่างๆ ที่จะนำกลยุทธ์มาใช้เพื่อพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างความวินัยนักเรียน โดยทุกฝ่ายพร้อมที่จะให้ความร่วมมือในการดำเนินงานตามกิจกรรมที่จะช่วยให้นักเรียนพัฒนาความมีวินัยบรรลุตามวัตถุประสงค์ได้ร่วมกันเสนอแนะแนวทางในการดำเนินกิจกรรมที่หลากหลายจนได้ข้อสรุปว่า ให้จัดทำโครงการเพื่อเป็นยุทธศาสตร์หลักในการกำหนดกิจกรรมให้ครอบคลุมทุกกิจกรรมการพัฒนาขึ้น 10 โครงการ เพื่อที่จะสามารถส่งเสริมและสร้างจิตสำนึกให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการเป็นคนมีวินัย และเกิดการเปลี่ยนแปลง ปรับปรุงพฤติกรรมตนเองให้เป็นคนมีวินัยด้านการตรงต่อเวลา ด้านการแต่งกาย และความมีวินัยต่อหน้าที่ที่ครูมอบหมาย ให้สนองต่อยุทธศาสตร์ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้ครบทุกตัวแปรกิจกรรมอย่างเป็นรูปธรรม ได้แก่ 1) โครงการอบรมหน้าเสา 2) โครงการส่งเสริมการตรงต่อ 3) โครงการส่งเสริมการสนใจกิจกรรมการเรียน 4) โครงการส่งเสริมการทำความสะอาดห้องเรียน 5) โครงการ

ส่งเสริมรณรงค์การแต่งกาย 6) โครงการคู่มือ 7) โครงการส่งเสริมการปฏิบัติตามระเบียบของสถานศึกษา 8) โครงการอบรมกิจกรรมคุณธรรม จริยธรรม และโครงการเสริมแรงเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนตระหนักและได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เป็นคนมีคุณลักษณะอันประสงค์ด้านความมีวินัยมากยิ่งขึ้น เกิดความพึงพอใจหลังจากได้ร่วมกิจกรรมการพัฒนาได้แก่ 9) โครงการการเยี่ยมบ้านนักเรียน และ 10) โครงการประชุมวันสุดท้าย

2.1.2 ประชุมสร้างความเข้าใจบุคลากรครูในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความมีวินัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนปอพานพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ในวันที่ 14-15 พฤษภาคม พ.ศ. 2555 เวลา 13.00-16.00 น. ที่ห้องประชุมโรงเรียน มีจุดประสงค์และเป้าหมายเพื่อทำความเข้าใจและให้ความรู้กับทุกฝ่ายได้เข้าใจตรงกันเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันปัญหา และค้นหาสาเหตุของปัญหาและแนวทางแก้ไขปรับปรุงงานให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยเข้าใจในการดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความมีวินัยของนักเรียนไปในแนวทางเดียวกันทั้ง 3 ด้าน คือ ความมีวินัยด้านการตรงต่อเวลา ความมีวินัยด้านการแต่งกาย และความมีวินัยต่อหน้าที่ที่ครูมอบหมาย โดยกำหนดโครงการในการพัฒนาเพื่อให้สนองยุทธศาสตร์ในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ความมีวินัยของนักเรียนให้ครอบคลุมพฤติกรรมบ่งชี้ทุกกิจกรรม (ดังตารางที่ 5) จากการประชุมระดมความคิด พบว่า กลุ่มผู้ร่วมวิจัยมีความเข้าใจในปัญหาของการขาดวินัยของนักเรียนเป็นอย่างดีและมีความเห็นสอดคล้องกับการกำหนดกลยุทธ์ที่ใช้ในการดำเนินงาน โดยมีความตั้งใจ กระตือรือร้น ที่จะร่วมมือในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความมีวินัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายให้เกิดผลสัมฤทธิ์เป็นรูปธรรม ตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

2.1.3 ผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัยร่วมกันวิเคราะห์จุดแข็งของโรงเรียนเพื่อเป็นแนวทางในการนำไปพัฒนาให้เกิดความเข้มแข็งต่อไป ซึ่งสรุปผลได้ดังนี้

1) ครูมีการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนทุกคน ทำให้ทราบปัญหาและมีแนวทางการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกระบวนการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ความมีวินัยของนักเรียนที่ตรงจุด และมีประสิทธิภาพ

2) ครูมีการจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนให้เป็นไปตามขั้นตอนและกระบวนการ

3) ครูเน้นการมีส่วนร่วมในกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ความมีวินัยของนักเรียน และมีการอบรมปลูกฝังจิตสำนึกการสร้างควมมีวินัยของนักเรียนอย่างต่อเนื่องเพื่อให้มีการพัฒนาต่อไป

4) มีการจัดกิจกรรมอย่างหลากหลาย เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ความมีวินัยของนักเรียน และให้สนองต่อความต้องการของนักเรียนตามกระบวนการพัฒนากิจกรรม

5) โรงเรียนมีการบริหารจัดการที่ดี มีโครงสร้างการบริหารงานที่เป็นระบบชัดเจน โดยครูและนักเรียนทุกคนมีส่วนร่วม

6) ชุมชนและผู้ปกครองให้ความช่วยเหลือในด้านบุคลากรเป็นอย่างดี

7) ชุมชนและผู้ปกครองสนับสนุนวัสดุ-อุปกรณ์ในการจัดการศึกษาและการจัดกิจกรรม

8) การมีโครงสร้าง/องค์กรหลักที่ให้การสนับสนุนโรงเรียน เช่น คณะกรรมการสถานศึกษา คณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง คณะกรรมการชมรมศิษย์เก่า

2.1.4 ผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัยร่วมกันวิเคราะห์สาเหตุและแนวทางแก้ไขจุดอ่อน เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความมีวินัยของนักเรียน และหาทางพัฒนาจุดเด่นให้เข้มแข็งอย่างยั่งยืนต่อไป ผลสรุปได้ดังนี้

1) พัฒนาศักยภาพภายในโรงเรียนให้มีคุณภาพสูงยิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อการจัดกิจกรรมการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ความมีวินัยของนักเรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และรัฐธรรมนูญของโรงเรียน

2) จัดทำสื่อเพื่อกระตุ้นปลูกฝังจิตสำนึกนักเรียนให้ตระหนักถึงคุณค่าของการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในความมีวินัยของนักเรียนให้เพียงพอและมีคุณภาพมากขึ้น

3) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการช่วยพัฒนาความมีวินัยของบุตร-หลานอย่างต่อเนื่อง และช่วยดูแลภาวะความพร้อมทั้งด้านร่างกาย จิตใจให้มากขึ้น

4) จัดหาแหล่งงบประมาณในการส่งเสริมการพัฒนากิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียนให้เพียงพอและเหมาะสมจากหลากหลายองค์กร

6) การกระตุ้นให้ผู้ปกครองช่วยกันดูแลบุตร-หลานเมื่อกลับถึงบ้านอย่างใกล้ชิด และทำกิจกรรมร่วมกันกับบุตร-หลานให้มากขึ้น เพื่อให้เกิดความแน่นแฟ้นในครอบครัวมากยิ่งขึ้น

7) ส่งเสริมให้นักเรียนกล้าแสดงออก มีความมั่นใจและมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมโครงการต่างๆ อย่างต่อเนื่อง

8) ส่งเสริมและพัฒนาครูให้ร่วมคิดค้นกิจกรรมที่จะพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ควมามีวินัยของนักเรียนให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

9) ของบประมาณสนับสนุนการจัดการศึกษาจากรัฐบาลให้มากยิ่งขึ้น เพราะเท่าที่เป็นอยู่เพราะในปัจจุบันไม่เพียงพอในการบริหารจัดการศึกษา

10) สร้างหรือจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและเพียงพอเพื่อสนองตอบการเรียนรู้และการดำเนินกิจกรรมของผู้เรียนให้มากขึ้น

2.1.5 ผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้หารือและร่วมกันวางแผนการจัดแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านควมามีวินัยของนักเรียน เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกให้นักเรียนได้ตระหนักถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการมีวินัย ผ่านการเรียนการสอน การปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาในลักษณะต่างๆ ให้เกิดแก่นักเรียน โดย

1) ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 นิยามตัวชี้วัด พฤติกรรมบ่งชี้ และเกณฑ์การให้คะแนน เพื่อพิจารณาว่าตัวชี้วัดนั้นครอบคลุมและสอดคล้องกับลักษณะของกิจกรรมที่รับผิดชอบหรือไม่ อย่างไร

2) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านควมามีวินัย

3) ศึกษาแนวทางปฏิบัติในการพัฒนานักเรียนว่าจะดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านควมามีวินัยด้วยวิธีต่อไปนี้

3.1) จัดกิจกรรมนักเรียน

3.2) จัด โครงการเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านควมามี

วินัย

3.3) ปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านควมามีวินัยสอดแทรก

ในกิจวัตรประจำวันของสถานศึกษา

4) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนก่อนการพัฒนา

5) สร้างเครื่องมือที่เหมาะสม สอดคล้องกับแนวปฏิบัติที่เลือก

ดำเนินการตามข้อ 3

6) ดำเนินการพัฒนาให้นักเรียนตามแนวทางกำหนดไว้และประเมินเป็นระยะๆ หากพบนักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์ได้เรียกพบนักเรียนรายบุคคลเพื่อให้ความรู้และชี้แนะให้นักเรียนเห็นความสำคัญในการดำเนินกิจกรรมโครงการ ที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ตัวนักเรียนเอง จนนักเรียนเข้าใจและสามารถปรับปรุงตนเองให้เป็นคนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในควมมีวินัยตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

7) รายงานผลการพัฒนาต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง

2.1.6 กำหนดให้มีผู้รับผิดชอบโครงการของแต่ละตัวชี้วัดทุกตัวแปร
กิจกรรมดังตารางที่ 7

2.2 ขั้นตอนการปฏิบัติ ผู้วิจัยและโรงเรียนร่วมกันทำกิจกรรม ดังนี้

2.2.1 จากการสังเกตพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติถึงความมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในควมมีวินัยของนักเรียน ด้านการตรงต่อเวลา ด้านการแต่งกาย และควมมีวินัยต่อหน้าที่ที่ครูมอบหมายของครูประจำชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ก่อนการดำเนินการพัฒนาพบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติตนเป็นคนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในควมมีวินัยก่อนการดำเนินการพัฒนา โดยรวม อยู่ในระดับพอใช้ ($\bar{X} = 2.26$) โดยมีการปฏิบัติอยู่ในระดับพอใช้ทุกด้าน ได้แก่ ควมมีวินัยด้านการแต่งกาย ($\bar{X} = 2.50$) ควมมีวินัยด้านการตรงต่อเวลา ($\bar{X} = 2.43$) ควมมีวินัยต่อหน้าที่ที่ครูมอบหมาย ($\bar{X} = 2.19$) และเมื่อจำแนกรายด้านในแต่ละข้อ พบว่า ด้านการตรงต่อเวลา นักเรียนมีการปฏิบัติมากที่สุด ได้แก่ นักเรียนเข้าเรียนตรงตามตารางเรียน ($\bar{X} = 3.00$) ด้านการแต่งกาย มีการปฏิบัติมากที่สุด ได้แก่ นักเรียนรักษาความสะอาดของเล็บมือ เล็บเท้าและผม ($\bar{X} = 3.00$) และควมมีวินัยต่อหน้าที่ที่ครูมอบหมาย มีการปฏิบัติมากที่สุด ได้แก่ นักเรียนออกกำลังกายเพื่อสุขภาพทุกวัน ($\bar{X} = 3.50$) นักเรียนชื่นชมในผลงานของตนเองเสมอ ($\bar{X} = 3.00$) และนักเรียนช่วยงานครูด้วยความเต็มใจไม่หลีกเลี่ยง ($\bar{X} = 3.00$)

2.2.2 การดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านควมมีวินัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนปอพานพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 คณะครูลงมือปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ โดยได้นำโครงการทั้ง 10 โครงการมาเป็นยุทธศาสตร์หลักในการกำหนดกิจกรรมให้ครอบคลุมทุกกิจกรรมการพัฒนาเพื่อที่จะสามารถส่งเสริมและปลูกฝังจิตสำนึกให้นักเรียนเห็นควมสำคัญของการเป็นคนมีวินัย และเกิดการเปลี่ยนแปลง ปรับปรุงพฤติกรรมตนเองให้เป็นคนมีวินัยด้านการตรงต่อเวลา ด้านการแต่งกาย และควมมีวินัยต่อหน้าที่ที่ครูมอบหมาย

ให้สนองต่อยุทธศาสตร์ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้ครบทุกตัวแปรกิจกรรมให้เป็นรูปธรรม และมอบหมายหน้าที่ให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยรับผิดชอบดำเนินการตาม โครงการกิจกรรมต่างๆ โดยการควบคุม กำกับ ดูแลติดตามผล และประเมินผลการดำเนินงานการพัฒนาคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้านความมีวินัยของนักเรียนทั้ง 10 โครงการ ดังนี้

1) โครงการอบรมหน้าเสาธง

เป็นการพัฒนากิจกรรมการเข้าแถวเคารพธงชาติในตอนเช้าเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมนักเรียนทุกวัน โดยอบรมนักเรียนให้มีความรับผิดชอบและประพฤติปฏิบัติตนเป็นคนมีวินัยทั้งในด้านการตรงต่อเวลาในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ การแต่งกาย ถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน และมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ครูมอบหมายในการปฏิบัติงานหรือกิจกรรมทุกกิจกรรม ปลุกฝังจิตสำนึกให้นักเรียนเห็นความสำคัญและคุณค่าของการเป็นคนมีวินัยในตนเอง และให้คำแนะนำในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ที่โรงเรียนได้จัดขึ้นเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ความมีวินัยของนักเรียนให้ครบทุกกิจกรรม และตั้งใจเข้าร่วมปฏิบัติกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องตามที่ครูได้มอบหมาย

ผู้รับผิดชอบโครงการ ได้แก่ ผู้วิจัย และกลุ่มผู้ร่วมวิจัย เป็นผู้ให้การอบรมนักเรียนหน้าเสาธงทุกเช้า

ใช้กลยุทธ์พิเศษ การกำกับ ติดตามผลสำเร็จจากการให้คะแนน ประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมด้วยการสังเกต

ระยะเวลาในการดำเนินการระหว่างวันที่ 16 พฤษภาคม พ.ศ. 2555 ถึงวันที่ 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2556

2) โครงการส่งเสริมการตรงต่อเวลา

เป็นการพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความมีวินัย ด้านการตรงต่อเวลา โดยการอบรมปลุกฝังจิตสำนึกให้นักเรียนเห็นความสำคัญและคุณค่าของการเป็นคนตรงต่อเวลา กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้กำหนดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนได้ปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ กิจกรรมพัฒนาส่งเสริมให้นักเรียนเข้าเรียนตรงตามตารางเรียน กิจกรรมพัฒนาส่งเสริมให้นักเรียนส่งงานที่ครูมอบหมายตามกำหนดเวลา กิจกรรมพัฒนาส่งเสริมให้นักเรียนเข้าแถวเคารพธงชาติทุกวัน กิจกรรมพัฒนาส่งเสริมให้นักเรียนเข้าห้องเรียนตรงเวลา และกิจกรรมพัฒนาส่งเสริมให้นักเรียนมาถึงโรงเรียนก่อนเข้าแถวเคารพธงชาติ

ผู้รับผิดชอบโครงการ ได้แก่ ครูประจำชั้น และกลุ่มงานบริหาร กิจกรรมนักเรียน ให้การอบรมทุกวันอังคารสัปดาห์ที่ 1 และ 3 ของเดือน

ใช้กลยุทธ์การนิเทศ กำกับ ติดตามผลสำเร็จจากการให้คะแนน
ประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมด้วยการสังเกต

ระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรมระหว่างวันที่ 16 พฤษภาคม
พ.ศ. 2555 ถึงวันที่ 27 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2556

3) โครงการส่งเสริมการสนใจกิจกรรมการเรียน

เป็นการพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ควมามีวินัย
ในการตรงต่อเวลา และควมมีวินัยต่อหน้าที่ที่ครุมอบหมาย โดยการอบรมปลูกฝังจิตสำนึก
ให้นักเรียนเห็นความสำคัญและคุณค่าของการเป็นคนตรงต่อเวลาและมีความรับผิดชอบต่อ
การปฏิบัติหน้าที่ที่ตนได้รับมอบหมายมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาตนเองให้สามารถ
ทำงานได้บรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างมีคุณภาพต่อไป กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้กำหนดกิจกรรม
ส่งเสริมให้นักเรียนได้ปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ กิจกรรมพัฒนาส่งเสริมให้นักเรียน
ร่วมกิจกรรมของโรงเรียนตามกำหนดเวลา กิจกรรมพัฒนาส่งเสริมให้นักเรียนปรับปรุงงาน
ให้ดีขึ้นอยู่เสมอ กิจกรรมพัฒนาส่งเสริมให้นักเรียนปิดไฟ/พัดลม/เครื่องปรับอากาศเมื่อเลิก
ใช้งานทุกครั้ง กิจกรรมพัฒนาส่งเสริมให้นักเรียนนำเนื้อหาบทเรียน ไปประยุกต์ใช้ใน
ชีวิตประจำวัน กิจกรรมพัฒนาส่งเสริมให้นักเรียนศึกษาบทเรียนที่จะเรียนมาล่วงหน้า
กิจกรรมพัฒนาส่งเสริมให้นักเรียนใช้เวลาว่างเข้าห้องสมุดค้นหาความรู้เพิ่มเติม กิจกรรม
พัฒนาส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักวางแผนการดำเนินงานกิจกรรมต่างๆ กิจกรรมพัฒนาส่งเสริม
ให้นักเรียนรู้จักแบ่งหน้าที่ที่ได้รับผิดชอบร่วมกัน กิจกรรมพัฒนาส่งเสริมให้นักเรียน
ร่วมแสดงออกพูดคุยสอบถามครูและเพื่อนเกี่ยวกับเนื้อหาที่เรียน กิจกรรมพัฒนาส่งเสริม
ให้นักเรียนทำงานที่ครุมอบหมายอย่างต่อเนื่องจนเสร็จ กิจกรรมพัฒนาส่งเสริมให้นักเรียน
แก้ไขงานที่ครุมอบหมายตามข้อเสนอแนะจนถูกต้อง กิจกรรมพัฒนาส่งเสริมให้นักเรียนรู้จัก
ปฏิบัติตามข้อตกลงในการดำเนินกิจกรรมกับเพื่อน กิจกรรมพัฒนาส่งเสริมให้นักเรียน
ทบทวนบทเรียนหลังการเรียนทุกวัน และกิจกรรมพัฒนาส่งเสริมให้นักเรียนทำการบ้าน
เสร็จก่อนที่จะเล่นหรือทำธุระอื่น

ผู้รับผิดชอบโครงการ ได้แก่ ครูประจำชั้น เป็นผู้ให้การอบรม
นักเรียนหน้าชั้นเรียนชั่วโมงกิจกรรมของทุกสัปดาห์

ใช้กลยุทธ์การนิเทศ กำกับ ติดตามผลสำเร็จจากการให้คะแนน
ประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมด้วยการสังเกต

ระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรมระหว่างวันที่ 16 พฤษภาคม

พ.ศ. 2555 ถึงวันที่ 27 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2556

4) โครงการส่งเสริมการทำความสะอาดห้องเรียน

เป็นการพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ควมมีวินัยในการตรงต่อเวลา และความมีวินัยต่อหน้าที่ที่ครูมอบหมาย โดยการอบรมปลูกฝังจิตสำนึกให้นักเรียนเห็นความสำคัญและคุณค่าของการเป็นคนตรงต่อเวลาและมีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติหน้าที่ที่ตนได้รับมอบหมายมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาตนเองให้สามารถทำงานได้บรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างมีคุณภาพต่อไป กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้กำหนดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนได้ปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ กิจกรรมพัฒนาส่งเสริมให้นักเรียนทำเวรตามที่ได้รับมอบหมาย และกิจกรรมพัฒนาส่งเสริมให้นักเรียนทำความสะอาดห้องเรียนตามข้อตกลง

ผู้รับผิดชอบโครงการ ได้แก่ ครูประจำชั้น เป็นผู้ให้การอบรมนักเรียนหน้าชั้นเรียนวันพุธก่อนเรียนทุก 2 สัปดาห์

ใช้กลยุทธ์การนิเทศ กำกับ ติดตามผลสำเร็จจากการให้คะแนนประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมด้วยการสังเกต

ระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรมระหว่างวันที่ 17 พฤษภาคม

พ.ศ. 2555 ถึงวันที่ 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2556

5) โครงการส่งเสริมรณรงค์การแต่งกาย

เป็นการพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ควมมีวินัยในด้านการแต่งกายมาโรงเรียนด้วยชุดหรือเครื่องแบบที่ถูกต้องตามระเบียบ ข้อบังคับ และแนวปฏิบัติของโรงเรียนกำหนด และสอดคล้องเหมาะสมกับโอกาสต่างๆ โดยการอบรมปลูกฝังจิตสำนึกให้นักเรียนเห็นความสำคัญและความมีวินัยในการแต่งกายให้ถูกต้องทั้งในโรงเรียนและเหมาะสมในสถานการณ์ต่างๆ ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนเป็นคนมีบุคลิกภาพที่ดีและเหมาะสมในการแต่งกายต่อไป กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้กำหนดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนได้ปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ กิจกรรมพัฒนาส่งเสริมให้ตัดผมถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียนอย่างเคร่งครัด กิจกรรมพัฒนาส่งเสริมให้นักเรียนแต่งกายถูกต้องระเบียบของโรงเรียน แต่งกายถูกต้องตามวันที่ทางโรงเรียนกำหนดในตารางเรียน กิจกรรมพัฒนาส่งเสริมให้นักเรียนแต่งกายเหมาะสมและถูกต้องตามระเบียบทั้งวัน ไม่เอาเสื้อออกนอกชายกางเกงหรือชายกระโปรง กิจกรรมพัฒนาส่งเสริมให้นักเรียนดูแลรักษาความสะอาดของร่างกาย เครื่องแต่งกายของ

ตนเองอยู่เสมอ และกิจกรรมพัฒนาส่งเสริมให้นักเรียนรักษาความสะอาดของเล็บมือ เล็บเท้า และทรงผมให้เป็นไปตามระเบียบของโรงเรียน

ผู้รับผิดชอบโครงการ ได้แก่ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และ
กลุ่มงานบริหารกิจกรรมนักเรียน เป็นผู้ให้การอบรมนักเรียนวันอังคารหน้าเสาธงทุกสัปดาห์
ใช้กลยุทธ์การนิเทศ กำกับ ติดตามผลสำเร็จจากการให้คะแนน
ประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมด้วยการสังเกต

ระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรมระหว่างวันที่ 17 พฤษภาคม

พ.ศ. 2555 ถึงวันที่ 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2556

6) โครงการคู่สัญญา

เป็นการทำข้อตกลงหรือเงื่อนไขข้อปฏิบัติต่อกันที่นักเรียน
กลุ่มเป้าหมายทำไว้กับผู้ปกครอง ครูประจำชั้น และกลุ่มผู้ร่วมวิจัย เพื่อดูแลซึ่งกันและกัน
ในการพัฒนาพฤติกรรมนักเรียนกลุ่มเป้าหมายให้เป็นคนมีวินัยในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
โดยการอบรมปลูกฝังจิตสำนึกให้นักเรียนเห็นความสำคัญในการรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ตน
ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ซึ่งจะส่งผลให้เป็นคนที่มี
ความน่าเชื่อถือ เป็นที่ยอมรับของครู ผู้ปกครอง และบุคคลรอบข้างได้เป็นอย่างดี กลุ่มผู้ร่วม
วิจัยได้กำหนดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนได้ปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ กิจกรรมพัฒนา
ส่งเสริมให้นักเรียนดำเนินกิจกรรมต่างๆ บรรลุตามวัตถุประสงค์ กิจกรรมพัฒนาส่งเสริมให้
นักเรียนยอมรับข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นกับตนเอง กิจกรรมพัฒนาส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักชื่นชม
ในผลงานของตนเองเสมอ กิจกรรมพัฒนาส่งเสริมให้นักเรียนตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมาย
ด้วยความเต็มใจและสุขใจ กิจกรรมพัฒนาส่งเสริมให้นักเรียนเต็มใจร่วมงานที่เกี่ยวกับพิธีพระ
ราชวงศ์ กิจกรรมพัฒนาส่งเสริมให้นักเรียนยอมรับฟังความคิดเห็นของคนอื่นหรือเพื่อนอยู่
เสมอ กิจกรรมพัฒนาส่งเสริมให้นักเรียนช่วยงานครูด้วยความเต็มใจโดยไม่หลีกเลี่ยง กิจกรรม
พัฒนาส่งเสริมให้นักเรียนออกกำลังกายเพื่อสุขภาพทุกวัน และกิจกรรมพัฒนาส่งเสริมให้
นักเรียนปฏิบัติหน้าที่ตามที่ตกลงของโรงเรียนเสมอ

ผู้รับผิดชอบโครงการ ได้แก่ ครูประจำชั้น เป็นผู้ให้การอบรม
นักเรียนวันพฤหัสบดีก่อนเรียนสัปดาห์ที่ 1 ของเดือน

ใช้กลยุทธ์การนิเทศ กำกับ ติดตามผลสำเร็จจากการให้คะแนน
ประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมด้วยการสังเกต

ระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรมระหว่างวันที่ 17 พฤษภาคม

พ.ศ. 2555 ถึงวันที่ 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2556

7) โครงการส่งเสริมการปฏิบัติตามระเบียบของสถานศึกษา

เป็นการพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ควมมีวินัย ต่อหน้าที่ที่ครูมอบหมาย โดยการอบรมปลูกฝังจิตสำนึกให้นักเรียนเห็นความสำคัญและคุณค่า ของการเป็นคนมีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติหน้าที่ที่ตนได้รับมอบหมายมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาตนเองให้สามารถทำงานได้บรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างมีคุณภาพ ต่อไป กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้กำหนดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนได้ปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ กิจกรรมพัฒนาส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนหรือกฎระเบียบของ สังคม กิจกรรมพัฒนาส่งเสริมให้นักเรียนรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเอาใจใส่ กิจกรรมพัฒนาส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักเกรงผู้อื่น ไม่ส่งเสียงดังขณะร่วมกิจกรรมต่างๆ หรือ ในห้องประชุม กิจกรรมพัฒนาส่งเสริมให้นักเรียนทิ้งขยะลงในที่รองรับขยะอย่างเป็นระเบียบ เรียบร้อย กิจกรรมพัฒนาส่งเสริมให้นักเรียนเข้าแถวรับประทานอาหารกลางวันตามลำดับ ก่อน-หลังไม่แซงคิวผู้อื่น และกิจกรรมพัฒนาส่งเสริมให้นักเรียนทำการบ้านด้วยตนเอง ไม่ลอกการบ้านเพื่อน หากมีข้อสงสัยให้ปรึกษาครูประจำวิชา

ผู้รับผิดชอบโครงการ ได้แก่ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และ กลุ่มงานบริหารกิจกรรมนักเรียน เป็นผู้ให้การอบรมนักเรียนวันอังคารก่อนเรียนสัปดาห์ที่ 2 และ 4 ของเดือน

ใช้กลยุทธ์การนิเทศ กำกับ ติดตามผลสำเร็จจากการให้คะแนน ประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมด้วยการสังเกต

ระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรมระหว่างวันที่ 17 พฤษภาคม

พ.ศ. 2555 ถึงวันที่ 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2556

8) โครงการอบรมกิจกรรมคุณธรรม จริยธรรม

เป็นการพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ควมมีวินัย ต่อหน้าที่ที่ครูมอบหมาย โดยการอบรมปลูกฝังจิตสำนึกให้นักเรียนเห็นความสำคัญและคุณค่า ของการเป็นคนมีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติหน้าที่ที่ตนได้รับมอบหมายมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาตนเองให้สามารถทำงานได้บรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างมีคุณภาพ ต่อไป กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้กำหนดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนได้ปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ กิจกรรมพัฒนาส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักอดกลั้น อดทน เมื่อเพื่อนทำให้โกรธจะไม่แสดงออก

หรือได้ตอบ หรือใช้เหตุผลเข้าพุดคุยกัน กิจกรรมพัฒนาส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักกล่าวคำขอโทษเมื่อทำผิด และรู้จักการให้อภัยอยู่เสมอ กิจกรรมพัฒนาส่งเสริมให้นักเรียนกล้ายอมรับผิดเมื่อกระทำความผิด โดยกลัวโดนลงโทษ กิจกรรมพัฒนาส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักแสดงความเคารพต่อครู ผู้ปกครองโดยการไหว้อย่างสม่ำเสมอ และกิจกรรมพัฒนาส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณธรรมเมื่อเก็บของได้ให้นำไปแจ้งครูเพื่อประกาศหาเจ้าของ

ผู้รับผิดชอบโครงการ ได้แก่ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และ
กลุ่มงานบริหารกิจกรรมนักเรียน เป็นผู้ให้การอบรมนักเรียนวันศุกร์ก่อนเลิกเรียนสัปดาห์ที่ 1 และ 3 ของเดือน

ใช้กลยุทธ์การนิเทศ กำกับ ติดตามผลสำเร็จจากการให้คะแนน
ประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมด้วยการสังเกต

ระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรมระหว่างวันที่ 17 พฤษภาคม
พ.ศ. 2555 ถึงวันที่ 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2556

และโครงการเสริมแรงเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนตระหนักและ
ได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เป็นคนมีคุณลักษณะอันประสงค์ด้านความมีวินัยมากยิ่งขึ้น
เกิดความพึงพอใจหลังจากได้ร่วมกิจกรรมการพัฒนา ได้แก่

9) โครงการการเยี่ยมบ้านนักเรียน

เป็นกิจกรรมที่กลุ่มผู้วิจัย และกลุ่มผู้ร่วมวิจัยออกไปพบปะ
ผู้ปกครองของนักเรียนกลุ่มเป้าหมายที่บ้าน เพื่อสร้างความเข้าใจ เจตคติที่ดีในเชิงบวก
อันจะก่อให้เกิดการประสานร่วมมือร่วมใจในการแก้ไขปัญหาการขาดวินัยของนักเรียน
ในด้านต่างๆ ที่เกิดขึ้นในโรงเรียน และให้ผู้ปกครองช่วยดูแลบุตร-หลาน อย่างใกล้ชิด อบรม
สั่งสอนบุตร-หลาน จากที่บ้านเป็นการเสริมแรงอีกแรงหนึ่ง โดยผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัย
ผลัดเปลี่ยนกันออกพบปะผู้ปกครองนักเรียนหลังเรียนและวันหยุดตลอดโครงการ ตั้งแต่วันที่
17 พฤษภาคม พ.ศ. 2555 ถึงวันที่ 22 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2556

10) โครงการประชุมวันสุดสัปดาห์

เป็นการประชุมนักเรียนในวันสุดสัปดาห์ โดยประชุมหลังเลิกเรียน
ในวันศุกร์ ใช้เวลา 40 นาที เพื่อสรุปผลการดำเนินกิจกรรมโครงการแต่ละกิจกรรมของ
นักเรียนแต่ละวันในรอบสัปดาห์ ให้นักเรียนทราบถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมปฏิบัติ
เป็นคนมีวินัยในตนเองของนักเรียนว่ามีความก้าวหน้ามากขึ้นเพียงใด โดยให้ข้อเสนอแนะ
ในการปรับปรุงพฤติกรรมสำหรับนักเรียนที่ยังไม่มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมขาดวินัยมาก

เท่าที่ควร และให้การชื่นชมสำหรับนักเรียนที่มีพฤติกรรมปรับเปลี่ยนเป็นคนมีวินัยมากยิ่งขึ้น โดยผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ร่วมกันชี้แนะแนวทางในการปรับปรุงพฤติกรรมในด้านต่างๆ อย่างหลากหลาย ให้กำลังใจนักเรียนทุกคนในการร่วมกิจกรรมโครงการด้วยความตั้งใจ ในการดำเนินกิจกรรมโครงการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่โรงเรียนจัดขึ้นเป็นอย่างดี ผู้รับผิดชอบโครงการ ได้แก่ ผู้วิจัย และกลุ่มผู้ร่วมวิจัย เป็นผู้ให้การอบรมวันศุกร์ก่อนเลิกเรียนทุกสัปดาห์ของเดือน

ใช้กลยุทธ์การนิเทศ กำกับ ติดตามผลสำเร็จจากการสังเกต

พฤติกรรมการเข้าร่วมประชุม

ระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรมระหว่างวันที่ 18 พฤษภาคม

พ.ศ. 2555 ถึงวันที่ 22 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2556

2.2.4 ครูผู้รับผิดชอบกิจกรรมโครงการทุกคน บันทึกผลการดำเนินงาน ตามกิจกรรมการพัฒนาที่ได้รับมอบหมาย และส่งมอบให้ครูประจำชั้นซึ่งมีหน้าที่รวบรวมและ ประเมินพฤติกรรมปฏิบัติกิจกรรมโครงการ โดยภาพรวมและรายงานผลการปฏิบัติของ นักเรียนแก่กลุ่มผู้ร่วมวิจัย

2.3 ขั้นการสังเกต ผู้วิจัยและโรงเรียนร่วมกันทำกิจกรรมดังต่อไปนี้

2.3.1 หลังการได้ดำเนินการพัฒนากิจกรรมโครงการทั้ง 10 โครงการ ซึ่งครอบคลุมพฤติกรรมบ่งชี้ทุกกิจกรรม ตามยุทธศาสตร์ในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ความมีวินัยของนักเรียนด้านการตรงต่อเวลา ด้านการแต่งกาย และความมีวินัย ในหน้าที่ที่ครูมอบหมาย ในภาคเรียนที่ 1 และภาคเรียนที่ 2 รวมระยะเวลา 9 เดือน นักเรียนสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเป็นคนมีวินัยด้านความรับผิดชอบ ด้านการแต่งกาย และหน้าที่ที่ครูมอบหมายได้เป็นอย่างดี ดังข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ร่วมวิจัย ระหว่างวันที่ 23-24 กุมภาพันธ์ 2556 ได้แก่ รองผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มสาระ การเรียนรู้ ครูประจำชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และกลุ่มงานบริหารกิจกรรมนักเรียน มาวิเคราะห์และสรุปเป็นภาพรวมตามประเด็นต่างๆ ดังนี้

1) ความสำคัญของการมีวินัยด้านการตรงต่อเวลา ด้านการแต่งกาย และวินัยต่อหน้าที่ที่ครูมอบหมายของนักเรียน พบว่า เป็นกระตุ้นให้นักเรียนตระหนักถึง บทบาทความมีวินัยของตนเอง รู้จักปรับปรุงพฤติกรรมความบกพร่องที่เกิดจากการขาดวินัย ตนเอง รับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย แต่งกายถูกต้องตามกาลเทศะ เป็นคนรักกา เวลา ในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ จะส่งผลให้เป็นคนดี มีคุณภาพทั้งในโรงเรียน ที่บ้าน

สังคมรอบข้าง และยังสามารที่จะดำเนินชีวิตอย่างมีคุณค่าและมีคุณภาพต่อไปในอนาคต
ได้เป็นอย่างดี ดังคำกล่าวที่ว่า

“...เป็นแนวทางในการพัฒนาเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์
ความมีวินัยนักเรียนในด้านการตรงต่อเวลา การแต่งกาย และรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับ
มอบหมาย ให้นักเรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญที่จะเกิดการปรับปรุงพฤติกรรมของตนเอง
ให้ถูกต้องตามกฎ ระเบียบของโรงเรียน สังคม และสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อสามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข
และเป็นคนมีคุณภาพต่อไป...”

(รองผู้อำนวยการโรงเรียน. 23 กุมภาพันธ์ 2556 : สัมภาษณ์)

“เป็นการกระตุ้นให้นักเรียนได้ทราบถึงความมีวินัยในตนเอง
สามารถที่จะปรับปรุงพฤติกรรมตนเองให้อยู่ในกรอบของการมีวินัย เพื่อส่งเสริมให้ตนเอง
เป็นคนที่มีคุณภาพ มีความรับผิดชอบต่อสิ่งที่ทำ รู้รักษาเวลาและการใช้เวลาให้เป็น
ประโยชน์ แต่งกายให้ถูกต้องตามกาลเทศะ ไม่ว่าจะอยู่ในโรงเรียน ที่บ้านหรือในที่สาธารณะ
ได้เป็นอย่างดี...”

(หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้. 24 กุมภาพันธ์ 2556 : สัมภาษณ์)

“...นักเรียนรู้จักรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ครูมอบหมาย แต่งกาย
ถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน เป็นคนรักษาเวลา ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนเป็นคนดี มีวินัย
ทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน หากนักเรียนมีพฤติกรรมตามคุณลักษณะดังกล่าว จะทำให้มี
ผลการเรียนที่ดียิ่งขึ้น เป็นคนดีของพ่อแม่ และสังคม ส่งผลให้นักเรียนพัฒนาตนเองไปใน
ทิศทางที่ดีในอนาคต และประสบความสำเร็จในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ได้เป็นอย่างดี...”

(ครูประจำชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. 23 กุมภาพันธ์ 2556 : สัมภาษณ์)

“...ทำให้นักเรียนตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของตนในสถานการณ์
ต่างๆ หากอยู่ในโรงเรียนจะต้องประพฤติปฏิบัติตนตามกฎของโรงเรียน แต่งกายถูกต้อง
ตรงต่อเวลาในการดำเนินกิจกรรมที่โรงเรียนมอบหมาย รับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ครูมอบหมายให้
และถ้าหากอยู่บ้านก็จะสามารถดำเนินกิจกรรมช่วยเหลือพ่อแม่ได้ในสิ่งที่ได้รับมอบหมาย
ส่งเสริมให้เป็นบุคคลที่มีคุณลักษณะที่ดีทั้งที่บ้าน โรงเรียน และต่อสังคมรอบข้าง...”

(กลุ่มงานบริหารกิจกรรมนักเรียน. 23 กุมภาพันธ์ 2556 : สัมภาษณ์)

2) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานการพัฒนาคุณลักษณะ

อันพึงประสงค์ด้านความมีวินัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย วินัยด้านการตรงต่อเวลา วินัยด้านการแต่งกาย และวินัยต่อหน้าที่ที่ครูมอบหมาย พบว่า บุคลากรครูในโรงเรียนทุกคน ตั้งใจทำงานอย่างมุ่งมั่น สละเวลาส่วนตัวให้กับโครงการเป็นอย่างมาก ร่วมกันวางแผน คิดวิเคราะห์ แนวทางในการจัดกิจกรรมและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง กว่าจะบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ ครูผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนต้อง เหน็ดเหนื่อยที่ต้องคอยตอกย้ำและกระตุ้นให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอและ ต่อเนื่อง แม้นักเรียนบางกลุ่มหรือบางคนอาจจะพูดค่อนข้างยาก แต่ก็สามารถโน้มน้าวให้เห็น ความสำคัญของการสร้างและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้มีวินัยมากขึ้นด้วยดีเป็นที่น่าพอใจ ทำให้นักเรียนส่วนใหญ่ปฏิบัติตามถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน มาโรงเรียนก่อนเข้าแถว เคารพธงชาติทุกวัน เข้าเรียนตรงตามเวลา ส่งงานหรือการบ้านทันกำหนดเวลา แต่งกาย ถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน ดูแลรักษาความสะอาดเล็บมือ เล็บเท้า ทรงผมถูกต้อง ตามระเบียบ มีการศึกษาบทเรียนที่จะเรียนล่วงหน้า ทบทวนบทเรียนหลังการเรียนทุกวัน ทำการบ้านเสร็จก่อนที่จะเล่นหรือทำธุระอื่น พูดคุยสอบถามครูและเพื่อนเกี่ยวกับเนื้อหาที่ เรียนบ่อยขึ้น มีการปรับปรุงงานให้ดีขึ้นอยู่เสมอ รู้จักนำเนื้อหาบทเรียนไปประยุกต์ใช้ ในชีวิตประจำวัน เข้าห้องสมุดหาความรู้เพิ่มเติมมากขึ้น รู้จักวางแผนการดำเนินงาน และ ปิดไฟ พัดลมในห้องเรียนเมื่อเลิกใช้งานทุกครั้ง ถือเป็นผลสำเร็จในการดำเนินกิจกรรม โครงการ ดังคำกล่าวที่ว่า

“...บุคลากรครูในโรงเรียนทุกคนตั้งใจทำงานอย่างมุ่งมั่น สละเวลา ส่วนตัวให้กับโครงการเป็นอย่างมาก ร่วมกันวางแผน คิดวิเคราะห์ แนวทางในการจัด กิจกรรมและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง จนสามารถผ่าน กระบวนการได้ด้วยดีเป็นที่น่าพอใจ แต่สิ่งสำคัญที่สุดคือ นักเรียนส่วนใหญ่สามารถ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเป็นคนมีวินัยในทุกๆ ด้านมากขึ้น...”

(รองผู้อำนวยการโรงเรียน. 23 กุมภาพันธ์ 2556 : สัมภาษณ์)

“ก่ว่าจะบรรลุตามวัตถุประสงค์ถึงขั้นนี้ ครูผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคน ต้องระดมความคิด หุ่นเวลา คิดค้นวิธีโน้มน้าวและส่งเสริมให้นักเรียนเห็นความสำคัญ ของการปรับปรุงวินัยในตนเอง เข้าร่วมกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง จนทำให้นักเรียน เกิดความคุ้นเคยกับการปฏิบัติตามเป็นคนมีวินัยตามที่มุ่งหวัง มีวินัยตรงต่อเวลามากขึ้น

แต่งกายถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียนมากขึ้น และมีความรับผิดชอบต่อน้ำที่ที่ได้รับมอบหมายมากขึ้น แม้จะมีปัญหาแก่นักเรียนบางคนหรือบางกลุ่มที่ค่อนข้างจะขี้เกียจขี้หน้อย แต่ก็สามารถผ่านพ้นไปได้ด้วยดี

(หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้. 24 กุมภาพันธ์ 2556 : สัมภาษณ์)

“...จากการดำเนินกิจกรรมมานาน แม้จะเหนื่อยเหนื่อยที่ต้องคอยพูดตอกย้ำซ้ำๆ กับนักเรียนในการดำเนินกิจกรรม แต่ก็รู้สึกภาคภูมิใจเมื่อเห็นนักเรียนมีพฤติกรรมที่ปรับเปลี่ยนเป็นคนมีวินัยมากขึ้น คือ นักเรียนส่วนใหญ่ปฏิบัติตามถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน มาโรงเรียนก่อนเข้าแถวเคารพธงชาติทุกวัน เข้าเรียนตรงตามเวลา ส่งงานหรือการบ้านทันกำหนดเวลา แต่งกายถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน ดูแลรักษาความสะอาดเล็บมือ เล็บเท้า ทรงผมถูกต้องตามระเบียบ มีการศึกษาบทเรียนที่จะเรียนล่วงหน้า ทบทวนบทเรียนหลังการเรียนทุกวัน ทำการบ้านเสร็จก่อนที่จะเล่นหรือทำธุระอื่น พูดคุยสอบถามครูและเพื่อนเกี่ยวกับเนื้อหาที่เรียนบ่อยขึ้น มีการปรับปรุงงานให้ดีขึ้นอยู่เสมอ รู้จักนำเนื้อหาบทเรียนไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เข้าห้องสมุดหาความรู้เพิ่มเติมมากขึ้น รู้จักวางแผนการดำเนินงานตามกิจกรรม และปิดไฟ พัดลมเมื่อเลิกใช้งานทุกครั้ง

(ครูประจำชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. 23 กุมภาพันธ์ 2556 : สัมภาษณ์)

“...เหนื่อยพอสมควร เพราะเด็กบางคนก็ขี้เกียจขี้หนอยมาก จะต้องคอยตอกย้ำและกระตุ้นให้เข้าร่วมกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เด็กได้คุ้นเคยกับการสร้างและปรับเปลี่ยนวินัยให้ดีขึ้นเป็นไปตามวัตถุประสงค์ได้ แต่ก็รู้สึกภาคภูมิใจเมื่อเห็นนักเรียนร่วมกันทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ทำให้รู้สึกว่ามันเสียเวลาและเสียแรงเปล่า เพราะผลที่ได้เป็นที่น่าพอใจเป็นอย่างมาก นักเรียนส่วนใหญ่มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเป็นคนมีวินัยมากขึ้น มีความรับผิดชอบมากขึ้น แต่งกายถูกต้องตามระเบียบมากขึ้น เชื้อฟังครู และมีความรับผิดชอบต่อน้ำที่ที่ได้รับมอบหมายมากขึ้น...”

(กลุ่มงานบริหารกิจกรรมนักเรียน. 23 กุมภาพันธ์ 2556 : สัมภาษณ์)

3) สภาพและปัญหา เกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความมีวินัยของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า ผู้บริหารมีความคาดหวังกับโครงการมาก ทำให้เกิดความกดดันในการปฏิบัติงาน ครูแต่ละคนต่างใช้เทคนิคในการพัฒนา

กิจกรรมโครงการตามความคิดของตนเอง ทำให้แนวทางการพัฒนาไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ต้องเสียเวลาในการดำเนินงานมาก การประชุมรายงานผลแต่ละครั้งยังพบว่าวิธีการดำเนินการของครูแต่ละคนที่ปฏิบัติไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ถึงแม้จะมีเป้าหมายเหมือนกัน การรายงานความก้าวหน้ามีความถี่มากเกินไป มีการจัดประชุมรายงานการดำเนินกิจกรรมบ่อยเกินไป เช่น ช่วงเวลาหลังเลิกเรียน บางครั้งก็วันเสาร์-อาทิตย์ ทำให้เบียดเบียนเวลาส่วนตัวของครูผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ปัญหาสำคัญอีกประการหนึ่งคือ งบประมาณ ต้องจัดสรรงบประมาณส่วนอื่นที่ใช้ในการกิจหลักของโรงเรียนมาช่วยในการดำเนินงานกิจกรรมโครงการ เป็นปัญหาของครูผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่จะต้องจัดสรรงบประมาณใหม่ และการดำเนินกิจกรรม บางครั้งที่ทำนอกเหนือเวลาเรียน เช่น วันเสาร์-อาทิตย์ นักเรียนมักจะอ้างภาระที่จะต้องช่วยเหลือครอบครัว ทำให้ขาดการเข้าร่วมกิจกรรมโครงการ ดังคำกล่าวที่ว่า

“...งบประมาณที่ใช้ในการอำนวยความสะดวกโครงการ จะต้องไปดึงจากงบประมาณอื่นที่ใช้ในการกิจหลักของโรงเรียน ทำให้ต้องวางแผนงบประมาณในช่วงที่ดำเนินกิจกรรมโครงการ เป็นการเพิ่มภาระของครูผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดสรรงบประมาณเป็นอย่างมาก ครูผู้เข้าร่วมกิจกรรมโครงการบ่นว่าต้องเบียดเบียนเวลานอกเหนือราชการไม่ได้เงินทดแทนหรือได้บ้างในบางโอกาสไม่คุ้มกับเวลาที่เสียไป...”

(รองผู้อำนวยการโรงเรียน. 23 กุมภาพันธ์ 2556 : สัมภาษณ์)

“...ผู้บริหารมีความคาดหวังกับโครงการมาก ทำให้เกิดความกดดันในการปฏิบัติงาน และครูผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่รับผิดชอบทุกฝ่าย ต่างใช้เทคนิคในการพัฒนากิจกรรมโครงการตามความคิดของตนเอง ทำให้แนวทางการพัฒนาไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกันเท่าที่ควร...”

(หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้. 24 กุมภาพันธ์ 2556 : สัมภาษณ์)

“...ในการทำภารกิจถึงแม้นักเรียนส่วนใหญ่จะปฏิบัติตามด้วยดี แต่ผู้บริหารยังเห็นว่าจะต้องปรับปรุงมากขึ้นกว่านี้ ต้องรายงานความก้าวหน้าบ่อยเกินไป ประชุมรายงานการดำเนินกิจกรรมบ่อยเกินไป ทั้งช่วงหลังเลิกเรียน บางครั้งก็เสาร์-อาทิตย์ ทำให้ไม่มีเวลาส่วนตัว...”

(ครูประจำชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. 23 กุมภาพันธ์ 2556 : สัมภาษณ์)

“...ทุกฝ่ายต่างคนต่างทำหน้าที่ แต่ไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้ ทำให้เสียเวลาในการดำเนินงานเป็นอย่างมาก การประชุมรายงานผลแต่ละครั้งยิ่งพบว่าวิธีการดำเนินการของครูแต่ละคนที่ปฏิบัติไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ถึงแม้จะมีเป้าหมายเหมือนกัน เพราะต่างคนต่างเชื่อมั่นในวิธีของตัวเองเกินไป ทำให้ครูฝ่ายกิจกรรมเกิดความสับสนว่าจะดำเนินกิจกรรมในทิศทางใดแน่ ที่สำคัญงบประมาณในการดำเนินกิจกรรมในบางครั้ง เช่น ค่าอาหาร เครื่องดื่ม เบี้ยเลี้ยง ต้องสำรองเงินตัวเองก่อน และบางครั้งที่ทำกิจกรรมนอกเหนือเวลาเรียน นักเรียนส่วนใหญ่จะอ้างว่ามีงานช่วยพ่อแม่ที่บ้าน ทำให้เด็กขาดการเข้าร่วมกิจกรรมเป็นจำนวนมาก...”

(กลุ่มงานบริหารกิจกรรมนักเรียน. 23 กุมภาพันธ์ 2556 : สัมภาษณ์)

4) ปัญหาการจัดระบบโครงสร้างการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านความมีวินัยของนักเรียนวิเคราะห์จากโครงสร้างการบริหารงาน แต่งตั้งผู้รับผิดชอบงาน แผนปฏิบัติการประจำปี บันทึกการปฏิบัติงานของครูเวรประจำวันและการบันทึกการประชุม ประจำเดือนของโรงเรียน พบว่า การบริหารงานของครูแต่ละฝ่ายยังขาดความชัดเจน เพราะครูแต่ละคนต่างทำงานตามความถนัดของตนเองไม่เชื่อมโยงกันเท่าที่ควร ทำให้ช่วงแรกของการบริหารงานไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ต้องเปิดการประชุมชี้แจงใหม่เพื่อทำความเข้าใจให้ตรงกัน การแต่งตั้งผู้รับผิดชอบงานแต่ละฝ่ายซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบงานแต่ละด้าน อยู่แล้ว เท่ากับเจาะจงให้ต้องปฏิบัติภารกิจเพิ่มขึ้นอีก ในการวางแผนปฏิบัติงานตั้งแต่ต้นจนสิ้นสุด โครงการมีเวลาจำกัดเกินไป ทำให้ครูแต่ละฝ่ายต้องเร่งปฏิบัติกิจกรรมทำให้เหน็ดเหนื่อยมากขึ้น และยังคงเขียนบันทึกการปฏิบัติงานเป็นรายงายวันอีก แต่เมื่อเห็นนักเรียนค่อยๆ พัฒนาและปรับปรุงพฤติกรรมความมีวินัยมากขึ้นเรื่อยๆ ตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ครูทุกคนก็ภาคภูมิใจ ดังคำกล่าวที่ว่า

“...การจัดระบบโครงสร้างในการพัฒนาและการบริหารงานไม่มีปัญหา เพราะครูทุกคนร่วมกันออกแบบวางแผนการดำเนินกิจกรรมโครงการอย่างรัดกุม มีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบแต่ละหน้าที่ตามความสามารถของครูแต่ละคน แต่มีปัญหาในด้านแผนการปฏิบัติงานประจำปีซึ่งถือว่าใช้เวลาน้อยเกินไป การบันทึกของครูเวรแต่ละวันไม่ค่อยชัดเจนเท่าที่ควร และรายงานการปฏิบัติงานประจำเดือนไม่กระชับ ไม่ชัดเจนเท่าที่ควร...”

(รองผู้อำนวยการโรงเรียน. 23 กุมภาพันธ์ 2556 : สัมภาษณ์)

“...การจัดระบบโครงสร้างการพัฒนามีความชัดเจนดีไม่มีปัญหา แต่การบริหารงานของบุคลากรครูแต่ละฝ่ายไม่ชัดเจนเท่าที่ควร เพราะครูแต่ละคนต่างทำงาน ตามความถนัดของตนเองไม่เชื่อมโยงกัน ทำให้ช่วงแรกของการบริหารงานไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ต้องเปิดการประชุมชี้แจงใหม่เพื่อทำความเข้าใจให้ตรงกัน การแต่งตั้งผู้รับผิดชอบงานได้มอบหมายให้ครูผู้ทำหน้าที่ประจำอยู่แล้ว ซึ่งครูบางคนยังขาดประสบการณ์ ในการดำเนินงานในลักษณะนี้ จึงต้องมีการประชุมชี้แจงเพื่อทำความเข้าใจอย่างต่อเนื่อง การวางแผนปฏิบัติการประจำปีค่อนข้างจำกัดทำให้การดำเนินโครงการเร่งรีบเกินไป การบันทึกการปฏิบัติงานของครูเวรประจำวันไม่ค่อยชัดเจนเท่าที่ควร และการบันทึกการประชุมประจำเดือนสรุปกระชับเกินไป มีการพูดคุยถึงโครงการนานเกินไปทำให้เสียเวลา และบางครั้งมีการนัดประชุมนอกเหนือเวลาราชการ ทำให้เบียดเบียนเวลาส่วนตัวมาก...”

(หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้. 24 กุมภาพันธ์ 2556 : สัมภาษณ์)

“...การจัดระบบโครงสร้างการพัฒนามีการคาดหวังผลสัมฤทธิ์จากผู้บริหารงานมากเกินไป ทำให้เกิดความกดดันของครูผู้สอน โครงสร้างการบริหารงานค่อนข้างกว้างทำให้รู้สึกว่าจะทำสำเร็จในเวลาที่กำหนดหรือไม่ การแต่งตั้งผู้รับผิดชอบงานแต่ละฝ่ายซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบงานด้านเหล่านี้อยู่แล้ว ก็เหมือนเจาะจงให้ต้องปฏิบัติซึ่งทำให้ต้องเพิ่มภาระมากขึ้น ในการวางแผนปฏิบัติงานตั้งแต่ต้นจนสิ้นสุดมีเวลาจำกัดเกินไป ทำให้ครูผู้สอนเหนื่อยมากขึ้น ซึ่งจะต้องบันทึกการปฏิบัติงานเป็นรายจ่ายวัน และสรุปงานประจำเดือนซ้ำๆ ทำให้ต้องทำงานเพิ่มขึ้นอีก...”

(ครูประจำชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. 23 กุมภาพันธ์ 2556 : สัมภาษณ์)

“...กิจกรรมที่นำมาใช้ในการปฏิบัติโครงการมากเกินไป ทำให้ครูกิจกรรมต้องทำงานหนักมาก ซึ่งบางครั้งนักเรียนก็รู้สึกเหนื่อยและเบื่อกว่าที่ควรปฏิบัติซ้ำๆ อย่างต่อเนื่อง ครูกิจกรรมจะต้องใช้ความพยายามมากขึ้นเพื่อให้นักเรียนร่วมมือด้วยความเต็มใจ ซึ่งการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบงานด้านกิจกรรมมีแค่สองคน เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนนักเรียนและการวางแผนงานทั้งปี เป็นการมอบหมายภาระอันหนักให้ครูกิจกรรมในแต่ละวัน และยังคงเขียนรายงานความก้าวหน้าเป็นรายวันและสรุปในแต่ละเดือนอีก แต่ก็ภูมิใจเมื่อเห็นนักเรียนมีการปฏิบัติกิจกรรมอย่างต่อเนื่องและมีพฤติกรรมที่ดีขึ้นตามที่ตั้งใจ...”

(กลุ่มงานบริหารกิจกรรมนักเรียน. 23 กุมภาพันธ์ 2556 : สัมภาษณ์)

5) ปัญหาการจัดสภาพแวดล้อมโรงเรียนเอื้อต่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความมีวินัยของนักเรียน พบว่า พื้นที่โรงเรียนค่อนข้างกว้างเมื่อเทียบกับจำนวนนักเรียน ทำให้คุณลักษณะที่คิดจะหลบหนีไม่ทั่วถึงเท่าที่ควร การเรียกระดมนักเรียนทำกิจกรรมแต่ละครั้งทำให้เกิดความล่าช้า กว่าจะมารอบจำนวนต้องเสียเวลารอกัน การรักษาความสะอาดบริเวณโรงเรียนจะต้องอาศัยนักเรียนทั้งโรงเรียนร่วมมือกัน โดยครูกิจกรรมต้องคอยพูดขอความร่วมมือหน้าเสาธงทุกเช้าให้นักเรียนร่วมกันเก็บขยะเมื่อพบเห็น ร่วมกันตกแต่งสวนหย่อม ตัดแต่งกิ่งไม้ และทำความสะอาดห้องเรียน อาคารเรียนในช่วงโมงกิจกรรมของนักเรียนแต่ละชั้น หากอาศัยนักการภารโรงโรงเรียนแต่ฝ่ายเดียวคงไม่ทั่วถึง และที่สำคัญงบประมาณในการใช้จ่ายทำป้ายคำขวัญ ป้ายคติพจน์ และจัดบอร์ดเพื่อส่งเสริมจิตสำนึกความมีวินัยนักเรียน เป็นภาระหนักของฝ่ายบริหารที่จะสรรหาและจัดสรรงบประมาณในส่วนนี้เพิ่มเติม ดังคำกล่าวที่ว่า

“...พื้นที่โรงเรียนค่อนข้างกว้างเมื่อเทียบกับจำนวนนักเรียน ทำให้คุณลักษณะไม่ค่อทั่วถึงเท่าที่ควร การใช้จ่ายงบประมาณเพื่อทำป้ายคำขวัญ ป้ายคติพจน์ และจัดบอร์ดเพื่อส่งเสริมจิตสำนึกความมีวินัยนักเรียนต้องใช้งบประมาณมาก การจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมตามอาคาร สนาม ใ้ร่มไม้ที่ค่อนข้างไกลกัน ทำให้เสียเวลาเมื่อมีการนัดหมายนักเรียน...”

(รองผู้อำนวยการโรงเรียน. 23 กุมภาพันธ์ 2556 : สัมภาษณ์)

“...การเรียกระดมนักเรียนทำกิจกรรมแต่ละครั้งทำให้เกิดความล่าช้า เพราะสถานที่ค่อนข้างกว้างนักเรียนอยู่แต่ละจุดไกลกัน กว่าจะมารอบจำนวนต้องเสียเวลารอกัน การรักษาความสะอาดบริเวณโรงเรียนหากอาศัยภารโรงอย่างเดียวไม่พอ ต้องอาศัยนักเรียนร่วมมือกันทุกคนในการเก็บขยะ ร่วมแต่งสวน ตัดแต่งกิ่งไม้ ต้องใช้ช่วงโมงกิจกรรมของนักเรียนแต่ละชั้นร่วมกันทำ...”

(หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้. 24 กุมภาพันธ์ 2556 : สัมภาษณ์)

“...บริเวณโรงเรียนกว้าง ตัวอาคารแต่ละแห่งค่อนข้างห่างกัน ทำให้เวลาเรียกประชุมทำกิจกรรมล่าช้า คุณแลเด็กที่ต้องการหลบหนีกิจกรรมได้ไม่ทั่วถึง การทำความสะอาดบริเวณสถานที่โรงเรียน อาคาร ใ้ร่มให้สะอาดเป็นระเบียบจะอาศัย

การโรงฟ้ายเดี่ยวไม่ได้ ต้องอาศัยความร่วมมือจากนักเรียนทั้งโรงเรียน ซึ่งก็ต้องคอยบอกกล่าว หน้าเสาธงทุกวัน...”

(ครูประจำชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. 23 กุมภาพันธ์ 2556 : สัมภาษณ์)

“...ต้องคอยกวาดชั้นเด็กเป็นอย่างมากก่อนเข้าร่วมกิจกรรม

กลัวเด็กหลบหนีกิจกรรม เพราะเด็กแต่ละชั้นบางครั้งเรียนคนละอาคารซึ่งค่อนข้างห่างกัน จนไม่สามารถติดตามดูแลเด็กได้ทั่วถึง จะต้องอาศัยให้เพื่อนนักเรียนตัวแทนกลุ่มเป็นผู้ช่วยดูแลด้วยอีกแรงหนึ่ง การรักษาความสะอาดบริเวณอาคารเรียน ใต้ร่มไม้ สนาม ส่วนห่อม ในโรงเรียนต้องอาศัยความร่วมมือจากนักเรียนทุกคน จึงจะทำให้สะอาดและดูเป็นระเบียบได้ เพราะพื้นที่โรงเรียนค่อนข้างกว้าง...”

(กลุ่มงานบริหารกิจกรรมนักเรียน. 23 กุมภาพันธ์ 2556 : สัมภาษณ์)

6) ปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะ

อันพึงประสงค์ด้านความมีวินัยของนักเรียน จากหลักสูตรสถานศึกษา แผนการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน หลักฐานการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ พบว่า ปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านวินัยทุกแผน ล้วนพูดถึงเฉพาะกิจกรรมที่จะทำให้นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความมีวินัยที่ดี แต่ไม่ได้พูดถึงขั้นตอนการปฏิบัติที่ชัดเจนให้เห็นเป็นรูปธรรม แผนการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนยึดตามหลักสูตรสถานศึกษามากเกินไป ไม่คำนึงถึงกิจกรรมที่จะนำมาพัฒนานักเรียนในโรงเรียนของตนว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ และการประเมินผลการเรียนรู้ไม่ชัดเจนเท่าที่ควร ไม่บ่งบอกถึงกิจกรรมที่ทำให้ประสบความสำเร็จหรือไม่ประสบผลสำเร็จในการพัฒนา ดังกล่าวที่ว่า

“...กิจกรรมการเรียนการสอนหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อพัฒนา

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านวินัยทุกแผน ล้วนแต่พูดถึงกิจกรรมที่จะทำให้นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความมีวินัยที่ดี แต่ไม่ได้พูดถึงแหล่งที่มาและการดำเนินการปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม แผนการจัดการเรียนรู้ที่ครูผู้สอนนำมาใช้ส่วนใหญ่มีรูปแบบเดิมๆ ไม่มีการปรับปรุงกลยุทธ์อย่างอื่นเพิ่ม และการรายงานผลประเมินความก้าวหน้าไม่ชัดเจน ไม่เห็นความก้าวหน้าที่สามารถจะพัฒนาให้นักเรียนปรับปรุงพฤติกรรมให้มีวินัยดีขึ้นกว่าเดิม...”

(รองผู้อำนวยการโรงเรียน. 23 กุมภาพันธ์ 2556 : สัมภาษณ์)

“...กิจกรรมตามหลักสูตรสถานศึกษาค่อนข้างกว้างซึ่งบางครั้งไม่สามารถจะใช้กับนักเรียนในโรงเรียนได้อย่างเหมาะสม แผนการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนก็ยึดตามหลักสูตรสถานศึกษามากเกินไป โดยไม่คำนึงถึงกิจกรรมที่จะนำมาพัฒนา และการเขียนรายงานประเมินผลความก้าวหน้าพฤติกรรมนักเรียน มีการอนุโลมให้นักเรียนมากเกินไป ทำให้ไม่ทราบผลความก้าวหน้าเท่าที่ควร...”

(หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้. 24 กุมภาพันธ์ 2556 : สัมภาษณ์)

“...ครูผู้สอนไม่นำสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการดำเนินกิจกรรมพัฒนา แผนการจัดการเรียนรู้ยังใช้แบบเดิมๆ มาตลอดไม่มีการเปลี่ยนแปลง และการรายงานผลก็ดำเนินงานอย่างหละหลวมไม่เห็นความคืบหน้ามากนัก...”

(ครูประจำชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. 23 กุมภาพันธ์ 2556 : สัมภาษณ์)

“...กิจกรรมที่นำมาพัฒนามีลักษณะเดิมๆ ไม่ทำให้การกระตุ้นจิตสำนึกเท่าที่ควร ทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย แผนที่นำมาปฏิบัติมีความซ้ำซ้อน ไม่ทำให้เด็กมีความกระตือรือร้นที่จะปรับปรุงพฤติกรรมความมีวินัยมากนัก และการรายงานผลการประเมินไม่สามารถบ่งชี้ให้เห็นความก้าวหน้าจากพัฒนาการกิจกรรมและบทพ้องในการดำเนินการพัฒนากิจกรรมใด...”

(กลุ่มงานบริหารกิจกรรมนักเรียน. 23 กุมภาพันธ์ 2556 : สัมภาษณ์)

7) ปัญหาการจัดโครงการสนับสนุนกิจกรรมการพัฒนาคูณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความมีวินัยของนักเรียน จากแผนปฏิบัติการประจำปีและการรายงานผลการปฏิบัติโครงการที่ดำเนินการเสร็จสิ้นของโรงเรียน พบว่า กิจกรรมโครงการพัฒนาคูณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความมีวินัยมีมากเกินไป เมื่อเทียบกับระยะเวลาในการดำเนินโครงการซึ่งถือว่าน้อย ทำให้ครูผู้มีส่วนที่รับผิดชอบต้องทำงานหนักเป็นอย่างมาก เพราะผู้บริหารมุ่งหวังให้กิจกรรมทุกกิจกรรมบรรลุตามวัตถุประสงค์ และเสร็จทันปฏิทินกำหนดการณ์ ครูผู้มีส่วนที่รับผิดชอบทุกคนต้องสละเวลาส่วนตัวและครอบครัวสำหรับดำเนินกิจกรรมโครงการเป็นอย่างมาก ต้องใช้กลยุทธ์และจิตวิทยาเป็นอย่างมากในการโน้มนำปลูกฝังจิตสำนึกนักเรียนให้เล็งเห็นความสำคัญและคิดปฏิบัติปรับปรุงตนเองให้เป็นคนมีวินัย

ตรงต่อเวลา แต่งกายถูกต้องระเบียบของโรงเรียน และมีวินัยต่อหน้าที่ที่ครูมอบหมาย
ดังคำกล่าวที่ว่า

“...โครงการสนับสนุนกิจกรรมการพัฒนาใช้ระยะเวลาสั้นเกินไป
ซึ่งเมื่อเทียบกับกิจกรรมที่จัดขึ้น ทำให้ครูผู้มีหน้าที่รับผิดชอบค่อนข้างลำบากใจเพื่อเร่งพัฒนา
ให้ครบตามปฏิทินกำหนดการณ์ ต้องสละเวลาส่วนตัวให้กิจกรรมโครงการเป็นอย่างมาก และ
การเขียนรายงานผลการดำเนินกิจกรรมโครงการทุกวัน ทำให้มีความเร่งรีบไม่สามารถอธิบาย
รายละเอียดได้อย่างชัดเจน...”

(รองผู้อำนวยการ โรงเรียน. 23 กุมภาพันธ์ 2556 : สัมภาษณ์)

“...การดำเนินกิจกรรมโครงการทำให้เหนื่อยมาก เพราะผู้บริหาร
ต้องการให้ผลการดำเนินกิจกรรมโครงการ บรรลุวัตถุประสงค์ทันตามปฏิทินกำหนดการณ์
ทุกกิจกรรม ซึ่งครูหัวหน้ากลุ่มสาระจะต้องประสานร่วมมือกับครูผู้สอน และครูกิจกรรม
อย่างต่อเนื่อง ต้องใช้เวลาในการคิดกลยุทธ์ในการดำเนินกิจกรรมร่วมกันทั้งในเวลางานและ
นอกเวลางาน ทำให้เบียดเบียนเวลาส่วนตัวเป็นอย่างมาก การรายงานผลการดำเนินกิจกรรม
ในแต่ละวันด้วยความเร่งรีบ ทำให้ขาดรายละเอียดไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร...”

(หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้. 24 กุมภาพันธ์ 2556 : สัมภาษณ์)

“...ครูผู้สอนเหนื่อยมาก เพราะกิจกรรมโครงการมีมากเกินไป
ต้องคอยสูบน้ำประมือกับนักเรียนทุกวัน บางครั้งก็รู้สึกภาคภูมิใจที่นักเรียนปฏิบัติตามได้ดี
แต่บางครั้งก็เกิดความท้อถอยเมื่อนักเรียนบางคนบอกรายก จะต้องใช้จิตวิทยาในการพูดกับเด็ก
เป็นอย่างมาก ต้องคอยคิดหาวิธีรับมือกับเด็กทุกวัน เพื่อให้เด็กเกิดจิตสำนึกเล็งเห็นคุณค่า
ความมีวินัยและพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไขตนเองตามวัตถุประสงค์...”

(ครูประจำชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. 23 กุมภาพันธ์ 2556 : สัมภาษณ์)

“...กิจกรรมโครงการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความมี
วินัยมากเกินไป เมื่อเทียบกับระยะเวลาในการดำเนินโครงการ และครูกิจกรรมซึ่งมีแค่สองคน
ทำให้ทำงานหนักเป็นพิเศษ ต้องสละเวลาส่วนตัวและครอบครัวเป็นอย่างมาก เพราะผู้บริหาร
ต้องการให้บรรลุวัตถุประสงค์ทุกกิจกรรม บางครั้งก็ท้อแท้บางครั้งก็สนุก นักเรียนที่ร่วม

กิจกรรมส่วนใหญ่ชื่นชอบและเคารพมากขึ้น แต่นักเรียนบางคนหรือบางกลุ่มก็มีอคติกับครู กิจกรรมที่คอยจู้จี้ให้ปฏิบัติกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง...”

(กลุ่มงานบริหารกิจกรรมนักเรียน. 23 กุมภาพันธ์ 2556 : สัมภาษณ์)

8) ปัญหาความเหมาะสมที่ให้ครูปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างต่อการพัฒนา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความมีวินัยของนักเรียน พบว่า ครูคงไม่สามารถที่จะเป็นแบบอย่างที่ดีให้นักเรียนเห็นได้หมดทุกเรื่อง เพราะครูก็ต้องมีภารกิจส่วนตัวบ้าง มีการลาจิจ ลาป่วย เข้าประชุมด่วน หรือออกนอกสถานที่เพื่อติดต่อราชการกับหน่วยงานอื่น ทำให้ต้องเข้าสอนหรือเข้าร่วมกิจกรรมกับนักเรียนช้าหรือไม่เข้าเลยเป็นบางครั้ง แต่ก็ไม่ใช่ว่าครูไม่เป็นแบบอย่างที่ดีให้นักเรียนเห็น ซึ่งโดยปกติแล้วในทุกๆ วันและทุกสถานที่ ครูก็ทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีให้นักเรียนเห็น ไม่ว่าจะปฏิบัติตนเป็นคนมีวินัยตรงต่อเวลา มาโรงเรียนเข้าก่อนเข้าแถวหน้าเสาธงทุกวัน เข้าแถวเคารพธงชาติทุกวัน เข้าสอนตรงตามตารางเรียน แต่งกายเหมาะสม ถูกกาลเทศะ สวมแบบฟอร์มในวันกิจกรรมที่กำหนด มีวินัยต่อหน้าที่ที่รับผิดชอบที่ได้รับมอบหมายจากฝ่ายบริหาร เป็นต้น ซึ่งก็ถือว่าเป็นแบบอย่างที่ดีให้นักเรียนได้เห็นทุกในทุกวัน วันอยู่แล้ว ดังคำกล่าวที่ว่า

“...ครูในโรงเรียนทุกคนปกติแล้วก็ทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีให้นักเรียนเห็นอยู่แล้วในทุกๆ วัน ไม่ว่าจะปฏิบัติตนเป็นคนมีวินัยตรงต่อเวลา มาโรงเรียนเข้าก่อนเข้าแถวหน้าเสาธงทุกวัน เข้าแถวเคารพธงชาติทุกวัน เข้าสอนตรงตามตารางเรียน แต่งกายเหมาะสม ถูกกาลเทศะ แต่งแบบฟอร์มในวันกิจกรรมที่กำหนด มีวินัยต่อหน้าที่ที่รับผิดชอบที่ได้รับมอบหมายจากฝ่ายบริหาร เป็นต้น ซึ่งก็ถือว่าเป็นแบบอย่างที่ดีให้นักเรียนได้เห็นทุกวัน แต่ก็มีบ้างในบางครั้งที่ครูไม่ได้เข้าสอนหรือเข้าสอนช้า เนื่องจากต้องเข้าประชุมหรือออกนอกโรงเรียนเพื่อติดต่อราชการกับหน่วยงานอื่น ลาจิจ ลาป่วย ซึ่งเป็นเหตุฉุกเฉินจำเป็นจะต้องปฏิบัติ แต่กรณีเช่นนี้ ครูก็จะฝากชั่วโมงสอนให้ครูคนอื่นปฏิบัติหน้าที่แทนทุกครั้ง ซึ่งไม่น่าจะถือว่าเป็นแบบอย่างที่ดีให้นักเรียนเห็นหรอกนะ...”

(รองผู้อำนวยการโรงเรียน. 23 กุมภาพันธ์ 2556 : สัมภาษณ์)

“...ครูคงไม่สามารถที่จะเป็นแบบอย่างนักเรียนได้หมดในทุกๆ เรื่องหรอกนะ เพราะครูก็ต้องมีภารกิจส่วนตัวบ้าง ต้องมีการลาจิจ ลาป่วย เข้าประชุมด่วน ทำให้เข้าสอนช้า หรือออกนอกโรงเรียนเพื่อติดต่อประสานงานกับหน่วยงานอื่น แต่ก็ไม่นานๆ

มีครั้ง ไม่ใช่ทุกวัน ซึ่งปัญหาเหล่านี้ไม่น่าจะถือว่าครูไม่เป็นแบบอย่างที่ดีของนักเรียนหรอกนะ เพราะครูส่วนใหญ่เมื่ออยู่ในโรงเรียนก็ทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีให้นักเรียนเห็นในทุกๆ วัน อยู่แล้ว...”

(หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้. 24 กุมภาพันธ์ 2556 : สัมภาษณ์)

“...ครูผู้สอนต้องเข้าสอนทุกวัน ต้องคอยอบรมบ่มนิสัย ให้ความรู้แก่นักเรียนทุกวัน ก็ถือว่าเป็นแบบอย่างและต้นแบบที่ดีอยู่แล้ว แต่ก็มีบางครั้งที่ครูอาจเข้าห้องสอนไม่ตรงเวลาหรือไปทำธุระนอกโรงเรียน ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องจำเป็นที่จะต้องทำให้กับตัวเอง ซึ่งก็ไม่ใช่ว่าเป็นแบบอย่างที่ไม่ดีแก่นักเรียน ซึ่งครูจะบอกนักเรียนล่วงหน้าหรือส่งครูคนอื่นเข้ามาดูแลแทน แต่ส่วนใหญ่แล้วไม่ค่อยจะมีปัญหาในเรื่องนี้บ่อยนัก...”

(ครูประจำชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. 23 กุมภาพันธ์ 2556 : สัมภาษณ์)

“...การที่จะทำให้ครูเป็นแบบอย่างที่ดีให้นักเรียนเห็นในทุกๆ ด้าน นั้น คงเป็นไปได้หรือ เพราะบางครั้งครูที่ต้องคอยดูแลนักเรียนเป็นจำนวนมาก นักเรียนบางคนก็บอกราย บางคนก็บอกรายมาก อาจมีอาการโกรธบ้าง แต่ก็ไม่ได้ทำพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม แค่ว่าดักเตือนไปบ้าง หรือบางครั้งเข้าสอนหรือเข้าชั่วโมงกิจกรรมช้าบ้าง ก็เพราะอาจคุยธุระหรือหารื้อกับครูคนอื่นอยู่ในขณะนั้น ทำให้เกิดความล่าช้าบ้าง แต่ก็ไม่ใช่เรื่องที่จะบ่งชี้ว่าครูไม่เป็นแบบอย่างที่ดี เพราะพฤติกรรมที่ครูปฏิบัติอยู่ทุกวันต่างหาก ที่ทำให้นักเรียนเห็นว่าครูเป็นแบบอย่างที่ดีในเกือบทุกๆ ด้าน...”

(กลุ่มงานบริหารกิจกรรมนักเรียน. 23 กุมภาพันธ์ 2556 : สัมภาษณ์)

9) ปัญหาความเหมาะสมของการใช้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการลงโทษนักเรียน นักศึกษา พุทธศักราช 2548 จากการบันทึกการลงโทษนักเรียนที่กระทำผิดกฎ ข้อบังคับ ระเบียบและแนวทางปฏิบัติที่ทางโรงเรียนกำหนดขึ้น พบว่าการใช้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการลงโทษนักเรียน ปี 2548 ซึ่งห้ามทำโทษโดยการตีนักเรียนด้วยไม้เรียว ครูเห็นว่าไม่เป็นผลดีต่อทั้งครูและนักเรียน เพราะการลงโทษเพื่อให้หลายจำอาจทำให้นักเรียนเกรงกลัวต่อการกระทำผิดซ้ำๆ ซึ่งในอดีตครูสามารถลงโทษนักเรียนโดยการเขียนตีได้ นักเรียนกลัวครูและปฏิบัติตามกฎ ระเบียบของโรงเรียนอย่างเคร่งครัด ส่งผลให้นักเรียนปฏิบัติตามเป็นคนมีวินัยในทุกๆ ด้าน และทุกสถานที่ ไม่ก่อให้เกิด

ปัญหาที่ตนเองและสังคม ซึ่งผิดกับปัจจุบันนักเรียนไม่กลัวครู กระทบศิระเบียบ วินัยของโรงเรียนมากขึ้น ส่งผลให้เกิดพฤติกรรมก้าวร้าว ไม่ฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ส่งผลให้ขาดความมีวินัยทั้งในโรงเรียน บ้าน และสังคม ซึ่งการลงโทษนักเรียนโดยทำทัณฑ์บน การตัดคะแนนความประพฤติ และเชิญผู้ปกครองพบรับทราบปัญหานั้น ไม่สามารถทำให้นักเรียนปรับเปลี่ยนนิสัยตัวเองได้เท่าที่ควร แต่สิ่งที่น่าเป็นห่วงมากคือการรับข่าวสารจากสื่อและคำนิยมที่ผิดๆ เช่น จากอินเทอร์เน็ต โทรทัศน์ โทรศัพท์มือถือ ซึ่งทำให้นักเรียนนำมาเป็นแบบอย่างที่ไม่ดีมาใช้กับตนเองมากขึ้น ดังคำกล่าวที่ว่า

“...ในอดีตบทลงโทษนักเรียนของกระทรวงศึกษาธิการอนุญาตให้ครูทำโทษนักเรียนโดยการตีด้วยไม้เรียวได้ นักเรียนกลัวครูและปฏิบัติตามกฎ ระเบียบของโรงเรียนอย่างเคร่งครัด ส่งผลให้นักเรียนปฏิบัติตนเป็นคนมีวินัยในทุกๆ ด้าน และทุกสถานที่ ไม่ก่อให้เกิดปัญหาที่ตนเองและสังคม ซึ่งผิดกับปัจจุบันตั้งแต่กระทรวงศึกษาธิการได้ออกระเบียบให้ยกเลิกการลงโทษด้วยความรุนแรง ปี 2548 ไม่ให้มีการใช้ไม้เรียวตีนักเรียน ทำให้นักเรียนไม่กลัวครู กระทบศิระเบียบ วินัยของโรงเรียนมากขึ้น ส่งผลให้เกิดพฤติกรรมก้าวร้าว ไม่ฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ซึ่งเป็นปัญหาทำให้นักเรียนในปัจจุบันขาดความมีวินัยทั้งในโรงเรียน บ้าน และสังคม ซึ่งการลงโทษนักเรียนโดยทำทัณฑ์บน การตัดคะแนนความประพฤติ และการให้ทำกิจกรรมเพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนั้น ไม่สามารถทำให้นักเรียนปรับเปลี่ยนนิสัยตัวเองได้เท่าที่ควร ทำให้ครูเกิดความเบื่อหน่ายเป็นอย่างมาก จนครูบางคนคิดปล่อยปละละเลยปัญหาเหล่านี้ไป ซึ่งถือว่ากฎกระทรวงฉบับนี้ไม่ค่อยมีความเหมาะสมกับนักเรียนในยุคปัจจุบันมากเท่าที่ควร...”

(รองผู้อำนวยการโรงเรียน. 23 กุมภาพันธ์ 2556 : สัมภาษณ์)

“...ปัญหาการใช้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการลงโทษนักเรียน ปี 2548 ไม่ให้มีการทำโทษนักเรียนโดยการตีนักเรียน ทำให้นักเรียนขาดความยำเกรงต่อกฎ ระเบียบของโรงเรียนมากขึ้น เพราะนักเรียนคิดว่าไม่มีใครสามารถที่จะลงโทษในความผิดที่ตนเองก่อขึ้นได้ อย่างมากก็ตักเตือน เชิญผู้ปกครองพบ ทำทัณฑ์บน ตัดคะแนนความประพฤติ ไม่เห็นถึงต้องไล่ออก ทำให้เกิดช่องว่างในการกระทำผิดซ้ำๆ ของนักเรียนที่เผลอมากขึ้น และจะทำให้นักเรียนพัฒนานิสัยที่ไม่ดีเป็นคนไม่ยอมรับกฎ ระเบียบ กติกา สังคมมากขึ้นในอนาคต...”

(หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้. 24 กุมภาพันธ์ 2556 : สัมภาษณ์)

“ทุกวันนี้ครูไม่สามารถตินักเรียนที่กระทำผิดกฎ ระเบียบร้ายแรงของโรงเรียนได้ ทำให้เด็กไม่มีความเกรงกลัวต่อการทำความผิด การว่ากล่าวตักเตือน ตักคะแนนความประพฤติ เชิญผู้ปกครองเข้าพบ ก็ไม่สามารถทำให้เด็กนักเรียนที่มีนิสัยเกเรปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้ดีขึ้น ซึ่งถือว่าระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการลงโทษนักเรียนปี 2548 ไม่เหมาะสมกับการใช้กับนักเรียนบางคน การลงโทษโดยการเขียนตีบางครั้งก็มีประโยชน์ ทำให้เด็กเกิดความหลาบจำ ไม่ใช่ว่าครูจะลงโทษในทุกสถานการณ์ และกับนักเรียนทุกคน ครูก็เปรียบเสมือนตัวแทนพ่อแม่ ผู้ปกครอง รักนักเรียนเหมือนลูกหลานอยู่แล้ว...”

(ครูประจำชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. 23 กุมภาพันธ์ 2556 : สัมภาษณ์)

“การใช้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการลงโทษนักเรียนปี 2548 ซึ่งห้ามทำโทษโดยการตีนักเรียนด้วยไม้เรียว ครูเห็นว่าไม่เป็นผลดีต่อทั้งครูและนักเรียนแน่นอน เพราะการลงโทษเพื่อให้หลาบจำเท่านั้น อาจทำให้นักเรียนเกรงกลัวต่อการกระทำผิดซ้ำๆ ครูไม่ใช่ลงโทษเพื่อให้เจ็บสาหัสหรืออับอาย สิ่งที่ดีควรน่าเป็นห่วงเป็นอย่างมากกว่านี้ ในปัจจุบันควรจะเป็นการรับสื่อและค่านิยมที่ผิดๆ จากอินเทอร์เน็ต โทรทัศน์ โทรศัพท์มือถือ ซึ่งทำให้นักเรียนนำมาเป็นแบบอย่างที่ไม่ดีมาใช้กับตนเองมากขึ้น ทำให้น่าเป็นห่วงมากกว่าการเขียนตีด้วยซ้ำ และที่สำคัญผู้ปกครองนักเรียนควรดูแลบุตร-หลานอย่างใกล้ชิดในการใช้สื่อด้วย...”

(กลุ่มงานบริหารกิจกรรมนักเรียน. 23 กุมภาพันธ์ 2556 : สัมภาษณ์)

10) ความคาดหวังและแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความมีวินัยของนักเรียน พบว่า ครูทุกคนต้องการเห็นนักเรียนในโรงเรียนของตนเป็นคนดี มีวินัย ดังนั้นครูทุกฝ่ายต้องร่วมแรงร่วมใจกันคิด วิเคราะห์กระบวนการในการพัฒนาร่วมกันอย่างเป็นระบบ ปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน คอยสังเกตพฤติกรรมนักเรียนร่วมกัน เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนของตน หมั่นอบรม ตักเตือน ปลูกฝังจิตสำนึกให้นักเรียนเห็นคุณค่าของความมีวินัยตลอดเวลา ไม่ใช่ทำเฉพาะห้วงเวลาของการพัฒนาโครงการเท่านั้น ควรทำกับนักเรียนทุกๆ รุ่นอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ เพื่อให้เป็นมาตรฐานของโรงเรียนในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนตลอดไป ดังคำกล่าวที่ว่า

“...ต้องการเห็นนักเรียนทุกคนในโรงเรียนเป็นคนดี มีวินัยในตัวเอง
ทุกๆ ด้าน ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบของโรงเรียนถูกต้องและเคร่งครัด โรงเรียนมีระบบ
โครงสร้างการพัฒนาที่เข้มแข็ง บุคลากรครูทุกฝ่ายประสานและร่วมมือกันพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
เพื่อให้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความมีวินัยนักเรียนเกิดประสิทธิผลและถาวร...”

(รองผู้อำนวยการโรงเรียน. 23 กุมภาพันธ์ 2556 : สัมภาษณ์)

“...แน่นอนว่าครูทุกคนต้องการเห็นนักเรียนในโรงเรียนของตน
เป็นคนดี มีวินัย ดังนั้นครูทุกฝ่ายต้องร่วมแรงร่วมใจกันคิด วิเคราะห์กระบวนการในการ
พัฒนาร่วมกันอย่างเป็นระบบ ปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน คอยสังเกตพฤติกรรมนักเรียน
ร่วมกันเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนที่ขาดวินัย หมั่นอบรม ตักเตือน
ปลุกฝังจิตสำนึกให้นักเรียนเห็นคุณค่าของความมีวินัยอย่างต่อเนื่อง เขียนรายงานเสนอ
ผู้บังคับบัญชาเมื่อเจอปัญหาและหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาาร่วมกันอย่างเร่งด่วนอย่าง
สม่ำเสมอ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์...”

(หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้. 24 กุมภาพันธ์ 2556 : สัมภาษณ์)

“...ครูประจำชั้นซึ่งใกล้ชิดกับนักเรียนในปกครองของตนมากที่สุด
ย่อมมีความคาดหวังว่านักเรียนซึ่งเปรียบเสมือนลูก-หลานของตนเอง เป็นคนดี มีวินัย
เรียนเก่งตามเป้าหมายที่วางไว้ แต่การที่จะพัฒนาให้นักเรียนทุกคนสามารถเป็นคนดีมีวินัยได้
นั้น ผู้ปกครองจะต้องให้การอบรมดูแลบุตร-หลานอย่างใกล้ชิด และครูในโรงเรียนทุกคน
ควรร่วมมือกันกำหนดแนวทางในการเสริมสร้างความมีวินัยนักเรียนไปในทิศทางเดียวกัน
อย่างต่อเนื่อง จึงจะสัมฤทธิ์ผลได้ดี...”

(ครูประจำชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. 23 กุมภาพันธ์ 2556 : สัมภาษณ์)

“...ที่พานักเรียนทำกิจกรรมในโรงเรียนทุกๆ วัน เพื่อตอกย้ำให้
นักเรียนเห็นความสำคัญในการมีระเบียบวินัย คิดปรับปรุงตนเองให้เป็นคนมีระเบียบวินัยมาก
ขึ้น ส่งผลให้เป็นคนดี เรียนเก่ง มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมมากขึ้น หากจะให้
บรรลุเป้าหมายก็อยากให้ครูทุกคนทุกฝ่าย ร่วมแรงร่วมใจกันช่วยดูแลและทำหน้าที่ร่วมกัน
ตลอด ไม่ใช่ทำเฉพาะห้วงเวลานั้นๆ ควรทำกับนักเรียนทุกๆ วันอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

เพื่อให้เป็นมาตรฐานของโรงเรียนในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน
ในโรงเรียนตลอดไป...”

(กลุ่มงานบริหารกิจกรรมนักเรียน. 23 กุมภาพันธ์ 2556 : สัมภาษณ์)

11) ความเห็นต่อการจัดระบบโครงสร้างการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความมีวินัยของนักเรียน พบว่า โครงสร้างการพัฒนา มีการวางแผนเป็นระบบ แบ่งกระบวนการดำเนินงานได้ชัดเจนเหมาะสม กิจกรรมที่นำมาใช้ในการพัฒนาไม่ยุ่งยากและซับซ้อน สามารถนำไปปฏิบัติได้ในทุกสถานที่ทุกเวลา การวางอัตรากำลังครูในการปฏิบัติงานเหมาะสมตามหน้าที่ที่รับผิดชอบ วัตถุประสงค์ในการพัฒนาชัดเจนสามารถทำให้เกิดสัมฤทธิ์เป็นรูปธรรมได้ ครูผู้รับผิดชอบวางแผนทำงานร่วมกันได้เป็นอย่างดี แต่ต้องทำงานหนักมากขึ้น เพราะระยะเวลาในการพัฒนาก่อนข้างสั้นและจำกัด กิจกรรมที่นำมาพัฒนา ก่อนข้างมาก ดังคำกล่าวที่ว่า

“...โครงสร้างการพัฒนา มีการวางแผนเป็นระบบ แบ่งกระบวนการดำเนินงานได้ชัดเจนเหมาะสม กิจกรรมที่นำมาใช้ในการพัฒนาก็ไม่ยุ่งยากและซับซ้อน สามารถนำไปปฏิบัติได้ในทุกสถานที่ทุกเวลา การวางอัตรากำลังคนในการปฏิบัติงานเหมาะสมตามหน้าที่ที่รับผิดชอบ วัตถุประสงค์ในการพัฒนาชัดเจนสามารถทำให้เกิดสัมฤทธิ์เป็นรูปธรรมได้ แต่ระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรม โครงการก่อนข้างน้อยถ้าเทียบกับจำนวนกิจกรรมที่กำหนดขึ้น...”

(รองผู้อำนวยการโรงเรียน. 23 กุมภาพันธ์ 2556 : สัมภาษณ์)

“...คณะครูในโรงเรียนร่วมกันคิด วิเคราะห์โครงสร้างการพัฒนา ก่อนข้างรัดกุมชัดเจน สามารถทำให้ผลการดำเนินกิจกรรม โครงการเป็นรูปธรรมได้ การวางแผนการดำเนินงานเป็นระบบ การมอบหมายหน้าที่ครูผู้รับผิดชอบงานแต่ละด้านเหมาะสม แต่ระยะเวลาสั้นเกินไป ทำให้ครูผู้ปฏิบัติงานต้องทำงานหนักมากขึ้น...”

(หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้. 24 กุมภาพันธ์ 2556 : สัมภาษณ์)

“...โครงสร้างพัฒนาที่วางไว้ดีมาก แต่ครูผู้ปฏิบัติหน้าที่ ดำเนินการพัฒนา กิจกรรมต่างๆ มีน้อยเกินไป ทำให้ครูประจำชั้นเหนื่อยมากขึ้นเป็นเท่าตัว ไหนจะต้องดูแลและดำเนินการพัฒนา กิจกรรมและต้องเขียนรายงานสรุปผลการปฏิบัติกิจกรรม

ทุกวัน ต้องสละเวลาว่างส่วนตัวให้กับกิจกรรมโครงการเป็นอย่างมาก ถ้าจะบอกว่ากิจกรรมมากเกินไปถึงไม่ใช่ แต่ระยะเวลาที่กำหนดให้ต่างหากที่สั้น ทำให้ต้องเร่งรีบในการพัฒนา กิจกรรมให้ทันตามเวลาที่กำหนด แต่ก็สามารถดำเนินกิจกรรมผ่านพ้นไปได้ด้วยดี บรรลุตามวัตถุประสงค์ สังเกตได้จากนักเรียนมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเป็นคนมีวินัยมากขึ้น...”

(ครูประจำชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. 23 กุมภาพันธ์ 2556 : สัมภาษณ์)

“...การดำเนินกิจกรรมตามโครงสร้างการพัฒนาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย เพราะการออกแบบโครงสร้างการพัฒนามีความชัดเจน รัดกุม เป็นระบบ การให้ความร่วมมือระหว่างคณะครูผู้รับผิดชอบเป็นไปในทิศทางเดียวกัน แบ่งหน้าที่รับผิดชอบร่วมกันอย่างเป็นระบบ แต่ครูกิจกรรมต้องทำงานหนักเป็นอย่างมากเพราะมีแค่สองคน ทำให้ต้องสละเวลาส่วนตัวและอุทิศตนให้กับโครงการนี้เป็นอย่างมาก...”

(กลุ่มงานบริหารกิจกรรมนักเรียน. 23 กุมภาพันธ์ 2556 : สัมภาษณ์)

12) ข้อเสนอแนะอื่น ๆ พบว่า การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ความมีวินัยของนักเรียนจะสัมฤทธิ์ผล ครูทุกคนในโรงเรียนจะต้องสังเกตพฤติกรรมนักเรียน โดยรวมก่อนว่ามีปัญหาขาดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใดมากที่สุด เมื่อพบปัญหาแล้ว ออกสำรวจเยี่ยมบ้านนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อหาข้อมูลจากผู้ปกครองเพิ่มเติมว่าพฤติกรรมของนักเรียนที่เกิดขึ้นในโรงเรียน เกิดขึ้นที่บ้านหรือไม่ มีสาเหตุมาจากอะไร จึงนำมาวิเคราะห์ว่าจะนำไปแก้ไขปรับปรุงอย่างไร โดยวางแผนโครงสร้างการพัฒนาให้มีความชัดเจน ตรงประเด็น คำนึงถึงระยะเวลาในการดำเนินการ งบประมาณ กิจกรรมที่จะนำมาพัฒนา ความพร้อมของบุคลากรครูและนักเรียน เพื่อให้การดำเนินการพัฒนาสามารถแก้ไขปัญหาได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ แต่สิ่งที่สำคัญที่สุดคือ ผู้ปกครองจะต้องดูแลเอาใจใส่บุตรหลานอย่างใกล้ชิดมากขึ้น อบรมปมนิสัยบุตรหลานให้เป็นคนมีระเบียบ วินัย และความรับผิดชอบ ดูแลการใช้สื่อของบุตรหลานให้เท่าทัน ให้คำแนะนำบุตรหลานในสิ่งที่ควรปฏิบัติ จะทำให้เป็นคนมีจิตสำนึกที่จะปฏิบัติตนเป็นคนมีวินัย สามารถพัฒนาตัวเองให้เป็นคนดีในสังคมต่อไป ดังคำกล่าวที่ว่า

“...สิ่งสำคัญที่สุดในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ความมีวินัยของนักเรียนคือ ครูทุกคนในโรงเรียนจะต้องสังเกตพฤติกรรมนักเรียน โดยรวมก่อนว่ามีปัญหาขาดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใดมากที่สุด เมื่อพบปัญหาแล้วออกสำรวจเยี่ยม

บ้านนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อหาข้อมูลจากผู้ปกครองเพิ่มเติมว่าพฤติกรรมของนักเรียนที่เกิดขึ้นในโรงเรียน เกิดขึ้นที่บ้านหรือไม่ มีสาเหตุมาจากอะไร จึงนำมาวิเคราะห์ว่าจะนำไปแก้ไขปรับปรุงอย่างไร โดยวางแผนโครงการพัฒนาให้มีความชัดเจน ตรงประเด็น คำนึงถึงระยะเวลาในการดำเนินการ งบประมาณ กิจกรรมที่จะนำมาพัฒนา ความพร้อมของบุคลากรครูและนักเรียน เพื่อให้การดำเนินการพัฒนาสามารถแก้ไขปัญหาคิดตรงตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ นักเรียนสามารถปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมเป็นคนมีวินัยมากขึ้น ได้จริง และควรทำอย่างต่อเนื่อง...”

(รองผู้อำนวยการโรงเรียน. 23 กุมภาพันธ์ 2556 : สัมภาษณ์)

“...ปัจจุบันผู้ปกครองขาดการดูแลเอาใจใส่บุตรหลานอย่างใกล้ชิด นักเรียนได้รับคำนิยามที่ผิดๆ จากสื่อต่างๆ มาเป็นแบบอย่าง และสังคมแวดล้อมที่นักเรียนพบเห็นในทุกๆ วัน ดังนั้น การที่พัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ความมีวินัยของนักเรียนจะต้องเริ่มต้นจากที่บ้าน โดยผู้ปกครองจะต้องดูแลเอาใจใส่บุตรหลานอย่างใกล้ชิดมากขึ้น ดูแลการใช้สื่อของบุตรหลานให้เท่าทัน ให้คำแนะนำบุตรหลานในสิ่งที่ควรปฏิบัติ โรงเรียนซึ่งมีหน้าที่รับช่วงต่อจากครอบครัว ต้องคอยอบรม ส่งเสริมความมีวินัยนักเรียนอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง โดยการจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังให้นักเรียนได้รับคำนิยามที่พึงประสงค์ ทำให้นักเรียนมีจิตสำนึกที่จะปฏิบัติตนเป็นคนมีวินัย สามารถพัฒนาตัวเองให้เป็นคนดีในสังคมต่อไป...”

(หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้. 24 กุมภาพันธ์ 2556 : สัมภาษณ์)

“...ปัจจุบันครูผู้สอนส่วนใหญ่ที่สอนในรายวิชาทุกวิชา ล้วนมุ่งความสำคัญที่จะสอนตามเนื้อหาวิชาของตนเพื่อให้นักเรียนมีผลการเรียนที่ดี แต่ลืมไปว่านักเรียนของตนส่วนใหญ่ขาดความมีวินัยเป็นส่วนมาก หากครูทุกคนร่วมกันคิดและวางแผนการสอนแล้วสอดแทรกให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการมีวินัยทุกวัน โดยยกตัวอย่างผลเสียที่เกิดจากการขาดวินัย และยกตัวอย่างผลดีที่ได้จากการมีวินัยให้นักเรียนได้รับทราบทุกวัน เปรียบเสมือนเป็นการอบรม บ่มนิสัยนักเรียนให้ทราบซึม เห็นคุณค่าความมีวินัย จะทำให้นักเรียนมีจิตสำนึกที่ปฏิบัติตนเป็นคนมีวินัยมากขึ้นเรื่อยๆ และสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน ทำให้เกิดผลดีต่อนักเรียนทั้งในปัจจุบันและอนาคตต่อไป...”

(ครูประจำชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. 23 กุมภาพันธ์ 2556 : สัมภาษณ์)

“...การดำเนินกิจกรรมโครงการเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความมีวินัยของนักเรียนที่ผ่านมาพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีจิตสำนึกดี พร้อมทั้งจะปรับปรุงและพัฒนาตัวเองให้เป็นคนมีวินัยอยู่ในตัวอยู่แล้ว เพียงแต่การได้รับคำนิยามที่ผิดๆ จากแหล่งต่างๆ เช่น สื่อวิทยุ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต โทรศัพท์มือถือ ทำให้นักเรียนส่วนใหญ่หันไปทำตามเพราะเห็นว่าเป็นแฟชั่นนำสมัยจะต้องปฏิบัติตาม เพราะเพื่อนส่วนมากก็ทำ ซึ่งผู้ปกครองก็ปล่อยปละละเลย เห็นว่าเป็นยุคสมัยของเขา ดังนั้น ผู้จะต้องดูแลร่วมกับครูมากที่สุดคือ ผู้ปกครองต้องหมั่นดูแลเอาใจใส่บุตรหลานให้มากขึ้น อบรมบ่มนิสัยเด็ก ให้เป็นคนมีระเบียบ วินัย และความรับผิดชอบมาที่บ้าน เมื่อมาถึงโรงเรียนหน้าที่ของครูทุกคนจะต้องคอยส่งเสริม ปลุกฝังจิตสำนึกให้นักเรียนได้ตระหนักถึงคุณค่าของความมีวินัย และช่วยจัดกิจกรรมเสริมแรงเพื่อให้นักเรียนได้ปฏิบัติซ้ำๆ จนทำเป็นนิสัยอีกทาง จะทำให้นักเรียนได้พัฒนาตนเองเป็นคนมีวินัย อยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างคุณค่าและมีคุณภาพต่อไป...”

(กลุ่มงานบริหารกิจกรรมนักเรียน. 23 กุมภาพันธ์ 2556 : สัมภาษณ์)

2.3.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการบันทึกการสังเกตความก้าวหน้า

พฤติกรรมการปฏิบัติตนเป็นคนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านความมีวินัยของนักเรียนด้านการตรงต่อเวลา ด้านการแต่งกาย และความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ครูมอบหมาย หลังการดำเนินการพัฒนากิจกรรมโครงการ พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมการปฏิบัติตนเป็นคนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านความมีวินัยหลังการดำเนินการพัฒนา โดยรวม อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 3.77$) โดยมีการปฏิบัติดีมากทุกด้าน ได้แก่ ความมีวินัยด้านการตรงต่อเวลา ($\bar{X} = 3.79$) ความมีวินัยด้านการแต่งกาย ($\bar{X} = 3.79$) และความมีวินัยต่อหน้าที่ที่ครูมอบหมาย ($\bar{X} = 3.76$) และเมื่อจำแนกรายด้านในแต่ละข้อ พบว่า ด้านการตรงต่อเวลา มีการปฏิบัติมากที่สุด ได้แก่ นักเรียนเข้าเรียนตรงตามตารางเรียน ($\bar{X} = 4.00$) ด้านการแต่งกาย มีการปฏิบัติมากที่สุด ได้แก่ เครื่องแต่งกายนักเรียนแต่งกายถูกต้องตามวันที่ทางโรงเรียนกำหนดในตารางเรียน ($\bar{X} = 4.00$) และความมีวินัยต่อหน้าที่ที่ครูมอบหมาย มีการปฏิบัติมากที่สุด ได้แก่ ผลการดำเนินกิจกรรมเป็นที่น่าพอใจบรรลุตามวัตถุประสงค์ นักเรียนเต็มใจร่วมงานที่เกี่ยวกับพระราชวังซึ่งงานเกี่ยวกับการณรงค์ไม่ว่าด้านร่างกาย ด้านทรัพย์สินและการแสดงความเคารพ นักเรียนทำงานที่ครูมอบหมายอย่างต่อเนื่องจนเสร็จ นักเรียนช่วยงานครูด้วยความเต็มใจไม่หลีกเลี่ยง นักเรียนออกกำลังกายเพื่อสุขภาพทุกวัน

นักเรียนแสดงความเคารพต่อครู ผู้ปกครองโดยการไหว้ และเมื่อนักเรียนเก็บของ ได้นำไปแจ้งครูเพื่อประกาศหาเจ้าของ ($\bar{X} = 4.00$)

2.3.3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบบันทึกการสังเกตของครูประจำชั้น

มัธยมศึกษาตอนปลาย ต่อพฤติกรรมการปฏิบัติตนเป็นคนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านความมีวินัยของนักเรียนก่อนและหลังการดำเนินการพัฒนากิจกรรมโครงการ ผลปรากฏดังตารางที่ 9-10

ตารางที่ 9 ระดับพฤติกรรมการปฏิบัติตนเป็นคนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านความมีวินัยของนักเรียน ก่อนและหลังการดำเนินการพัฒนา จากการสังเกตของครูประจำชั้น

พฤติกรรม ที่	หลังการพัฒนา ($\bar{X}$)	ก่อนการพัฒนา ($\bar{X}$)	ผลต่าง ($\bar{X}$)
1	4.00	3.00	1.00
2	3.75	2.25	1.50
3	3.75	2.50	1.25
4	3.75	2.50	1.25
5	3.75	2.75	1.00
6	3.75	1.75	2.00
7	3.75	2.25	1.50
8	3.75	2.25	1.50
9	4.00	2.25	1.75
10	3.75	2.25	1.50
11	3.75	2.75	1.00
12	3.75	2.50	1.25
13	3.75	3.00	0.75
14	4.00	2.75	1.25
15	3.75	1.75	2.00
16	3.75	2.00	1.75

พฤติกรรม ที่	หลังการพัฒนา ($\bar{X}$)	ก่อนการพัฒนา ($\bar{X}$)	ผลต่าง ($\bar{X}$)
17	3.75	3.00	0.75
18	3.75	1.75	2.00
19	3.75	2.25	1.50
20	3.75	1.75	2.00
21	3.50	1.50	2.00
22	3.50	1.50	2.00
23	3.75	2.00	1.75
24	3.75	2.25	1.50
25	3.75	2.00	1.75
26	3.75	1.25	2.50
27	3.75	2.25	1.50
28	4.00	2.25	1.75
29	3.50	2.75	0.75
30	4.00	2.25	1.75
31	3.75	2.25	1.50
32	3.75	2.50	1.25
33	3.75	2.75	1.00
34	3.75	2.00	1.75
35	4.00	3.00	1.00
36	4.00	3.50	0.50
37	3.75	1.75	2.00
38	3.50	1.50	2.00
39	3.75	2.00	1.75
40	3.75	1.75	2.00
41	3.75	2.00	1.75
42	3.50	1.75	1.75
43	3.75	1.75	2.00

พฤติกรรม ที่	หลังการพัฒนา ($\bar{X}$)	ก่อนการพัฒนา ($\bar{X}$)	ผลต่าง ($\bar{X}$)
44	3.75	2.25	1.50
45	3.75	3.25	0.50
46	3.75	2.00	1.75
47	3.75	2.50	1.25
48	4.00	2.75	1.25
49	3.75	2.00	1.75
50	4.00	2.50	1.50
รวม	188.50	113	75.50
$\bar{X}$	3.77	2.26	1.51
S.D.	0.13	0.49	0.44
ร้อยละ	94.25	56.50	37.75

จากตารางที่ 9 พบว่า ครูประจำชั้นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังเกตเห็นว่า นักเรียนมีพฤติกรรมการปฏิบัติเป็นคนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านความมีวินัย ก่อนการดำเนินการพัฒนา มีคะแนนเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 2.26 จากคะแนนเต็ม 4.00 คิดเป็น ร้อยละ 56.50 และมีคะแนนเฉลี่ยหลังการดำเนินการพัฒนา มีคะแนนเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 3.77 จากคะแนนเต็ม 4.00 คิดเป็นร้อยละ 94.25 ซึ่งมีผลต่างของคะแนนก่อนและหลัง การดำเนินการพัฒนา มีคะแนนเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 1.51 คิดเป็นร้อยละ 37.75 นั้นแสดงว่า นักเรียนมีพฤติกรรมการปฏิบัติตนเป็นคนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านความมีวินัย เพิ่มขึ้นหลังการดำเนินการพัฒนา ร้อยละ 37.75

ตารางที่ 10 ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการปฏิบัติตนเป็นคนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์
ในด้านความมีวินัยของนักเรียน ก่อนและหลังการดำเนินการพัฒนา จากการ
สังเกตของครูประจำชั้น

ตัวแปร	จำนวนกิจกรรม (N)	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig
หลังการพัฒนา	50	3.77	0.13	24.098	.000*
ก่อนการพัฒนา	50	2.26	0.49		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 10 พบว่า ครูประจำชั้นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังเกตเห็นว่านักเรียนมีพฤติกรรมการปฏิบัติตนเป็นคนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านความมีวินัย ก่อนและหลังการดำเนินการพัฒนา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3.4 ผลการประเมินเปรียบเทียบทดสอบสมมติฐานพฤติกรรมการปฏิบัติตนเป็นคนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านความมีวินัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จากการประเมินของครูประจำชั้น ก่อนและหลังการดำเนินการ โดยใช้สถิติ Repeated Measures MANOVA ผลปรากฏดังตารางที่ 11-15

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติเป็นคนที่คุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านความมีวินัยของนักเรียน ก่อนและหลังการดำเนินงาน จากการประเมินของครูประจำชั้น

คนที่	ด้านการตรงต่อเวลา		ด้านการแต่งกาย		ด้านความมีวินัยต่อหน้าที่ที่ครูมอบหมาย		รวม	
	(Posttest)	(Pretest)	(Posttest)	(Pretest)	(Posttest)	(Pretest)	(Posttest)	(Pretest)
1	4.71	2.00	4.50	3.17	4.38	2.14	4.53	2.43
2	4.71	2.00	4.83	2.00	4.57	2.27	4.71	2.09
3	4.57	2.71	4.83	2.50	4.68	2.27	4.69	2.49
4	4.71	2.86	4.67	2.33	4.70	2.43	4.69	2.54
5	4.86	3.29	4.83	2.67	4.73	2.68	4.81	2.88
6	4.71	2.29	4.67	2.67	4.65	1.86	4.68	2.27
7	4.57	2.86	4.00	3.17	4.51	2.38	4.36	2.80
8	4.43	2.71	4.50	2.83	4.38	2.43	4.44	2.66
9	4.57	3.57	4.83	3.00	4.49	2.51	4.63	3.03
10	4.86	2.57	4.33	2.50	4.70	2.41	4.63	2.49
11	4.43	2.86	4.17	2.33	4.46	2.05	4.35	2.41
12	4.86	3.00	5.00	2.50	4.57	2.03	4.81	2.51
13	4.57	3.00	4.67	3.33	4.59	2.32	4.61	2.89
14	4.57	2.57	4.67	2.50	4.57	2.11	4.60	2.39
15	4.43	2.29	3.83	2.67	4.32	1.95	4.20	2.30
16	4.71	2.29	4.83	2.83	4.73	2.05	4.76	2.39
17	4.86	3.00	4.33	2.67	4.49	2.16	4.56	2.61
18	4.57	3.86	4.67	2.83	4.46	2.65	4.57	3.11
19	4.71	3.14	4.17	2.67	4.54	2.27	4.47	2.69
20	4.71	3.14	4.67	4.00	4.05	2.78	4.48	3.31
21	4.43	2.86	4.33	2.67	4.16	2.38	4.31	2.63
22	4.57	3.43	4.50	2.50	4.03	2.62	4.37	2.85
23	4.71	3.29	4.83	3.00	4.30	2.16	4.61	2.82

คนที่	ด้านการตรงต่อเวลา		ด้านการแต่งกาย		ด้านความมีวินัยต่อหน้าที่ที่ครูมอบหมาย		รวม	
	(Posttest)	(Pretest)	(Posttest)	(Pretest)	(Posttest)	(Pretest)	(Posttest)	(Pretest)
24	4.57	3.43	4.33	3.17	3.89	2.86	4.27	3.15
25	4.43	3.71	4.50	2.83	4.05	2.65	4.33	3.07
26	4.14	3.57	4.33	3.00	4.16	3.03	4.21	3.20
27	4.71	3.29	4.33	2.67	3.92	3.62	4.32	3.19
28	4.43	3.57	4.50	2.83	4.11	3.16	4.35	3.19
29	4.43	4.00	4.33	2.83	4.24	3.00	4.34	3.28
30	4.43	3.57	4.67	2.33	4.32	3.35	4.47	3.09
31	4.43	3.00	4.67	3.17	4.49	3.00	4.53	3.06
32	4.57	3.14	4.67	3.00	4.59	2.68	4.61	2.94
33	4.29	2.71	4.83	3.17	4.54	2.30	4.55	2.73
34	4.86	3.57	4.17	3.17	4.38	2.41	4.47	3.05
35	4.29	3.43	4.83	3.00	4.51	2.68	4.54	3.03
36	4.71	3.14	4.67	2.83	4.49	2.57	4.62	2.85
37	4.43	1.71	4.67	3.00	4.46	2.35	4.52	2.36
38	4.29	3.71	4.83	3.33	4.11	2.65	4.41	3.23
39	4.71	3.00	4.50	3.33	4.27	2.38	4.49	2.90
40	4.43	3.14	4.33	3.33	4.14	2.30	4.30	2.92
41	4.57	2.43	4.50	3.50	4.51	2.38	4.53	2.77
42	4.14	3.29	4.33	3.33	4.14	3.22	4.20	3.28
43	4.71	3.00	4.50	3.33	4.24	2.24	4.49	2.86
44	4.57	3.43	4.50	3.67	4.54	3.19	4.54	3.43
45	3.71	3.86	3.50	4.00	3.68	3.49	3.63	3.78
46	3.86	3.29	4.83	2.50	4.19	3.08	4.29	2.96
47	4.29	3.86	4.50	3.00	4.27	2.86	4.35	3.24
48	4.57	4.00	4.83	2.83	4.27	3.16	4.56	3.33
49	4.71	4.00	4.83	2.67	4.43	2.81	4.66	3.16

คนที่	ด้านการตรงต่อเวลา		ด้านการแต่งกาย		ด้านความมีวินัยต่อหน้าที่ที่ครูมอบหมาย		รวม	
	(Posttest)	(Pretest)	(Posttest)	(Pretest)	(Posttest)	(Pretest)	(Posttest)	(Pretest)
50	4.29	4.14	4.50	3.00	4.00	3.78	4.26	3.64
51	4.29	3.86	4.50	2.83	4.54	2.68	4.44	3.12
52	4.29	3.57	4.50	2.67	4.00	3.19	4.26	3.14
53	4.71	3.71	4.50	2.33	4.43	3.05	4.55	3.03
54	4.43	3.71	4.50	3.00	4.32	2.76	4.42	3.16
55	4.43	3.00	4.17	2.67	3.81	2.24	4.14	2.64
56	4.43	3.29	4.50	3.00	4.49	2.68	4.47	2.99
57	4.43	2.86	4.67	3.17	4.24	2.32	4.45	2.78
58	4.29	3.00	4.33	3.33	4.00	2.46	4.21	2.93
59	4.43	3.00	5.00	2.83	4.32	2.14	4.58	2.66
60	4.86	3.14	4.17	3.33	3.89	2.14	4.31	2.87
61	4.29	3.00	4.83	2.67	4.16	2.43	4.43	2.70
62	4.86	3.00	4.67	3.00	4.38	2.30	4.63	2.77
63	4.29	2.00	4.50	2.67	4.11	2.32	4.30	2.33
64	4.57	3.14	4.67	3.17	4.08	2.05	4.44	2.79
65	4.71	3.14	4.67	3.17	4.46	2.54	4.61	2.95
66	4.43	2.71	4.67	2.67	4.24	2.00	4.45	2.46
67	4.29	3.57	4.17	2.83	4.35	2.54	4.27	2.98
68	4.29	3.14	4.50	2.67	4.19	2.22	4.32	2.68
69	4.57	3.29	4.33	3.17	3.89	2.76	4.27	3.07
70	4.43	3.14	4.33	2.83	4.08	2.32	4.28	2.77
71	4.29	3.43	4.00	3.00	3.95	2.73	4.08	3.05
72	4.57	3.00	4.33	2.83	4.24	2.03	4.38	2.62
73	4.71	3.29	4.83	2.67	4.14	2.81	4.56	2.92
74	4.43	3.14	4.50	2.83	4.16	2.57	4.36	2.85
75	4.43	3.00	4.50	2.83	4.24	3.16	4.39	3.00

คนที่	ด้านการตรงต่อเวลา		ด้านการแต่งกาย		ด้านความมีวินัยต่อหน้าที่ที่ครูมอบหมาย		รวม	
	(Posttest)	(Pretest)	(Posttest)	(Pretest)	(Posttest)	(Pretest)	(Posttest)	(Pretest)
76	4.29	4.14	4.67	2.83	3.76	3.08	4.24	3.35
77	4.43	3.43	4.17	2.67	4.30	3.32	4.30	3.14
78	4.14	2.71	4.50	2.83	4.19	2.78	4.28	2.78
79	4.71	2.71	4.50	2.83	4.32	2.65	4.51	2.73
80	4.43	3.00	4.67	2.50	4.51	2.22	4.54	2.57
81	4.57	3.14	4.00	2.83	4.27	2.32	4.28	2.77
82	4.29	3.43	4.67	3.00	4.51	2.78	4.49	3.07
83	4.71	3.43	4.50	2.83	4.30	2.54	4.50	2.93
84	4.57	2.57	4.33	3.00	4.57	2.27	4.49	2.61
85	4.14	3.86	4.67	2.83	4.35	2.43	4.39	3.04
86	5.00	3.00	4.17	3.50	4.05	2.57	4.41	3.02
87	4.14	3.00	4.83	2.83	4.03	2.22	4.33	2.68
88	4.57	2.71	4.83	2.50	4.19	2.32	4.53	2.51
89	4.43	3.00	4.33	3.17	4.43	2.27	4.40	2.81
90	4.43	3.29	4.83	2.67	4.30	3.03	4.52	2.99
91	4.71	2.86	4.33	2.83	4.35	2.38	4.47	2.69
92	4.29	3.29	4.83	2.67	4.27	3.03	4.46	2.99
93	4.43	4.00	4.33	3.67	4.27	3.35	4.34	3.67
94	4.00	3.00	4.33	2.83	4.30	3.08	4.21	2.97
95	4.71	4.00	4.33	3.83	4.43	3.11	4.49	3.65
96	4.43	4.14	4.50	3.00	4.41	3.70	4.44	3.62
97	4.57	3.86	4.67	3.33	4.43	2.68	4.56	3.29
98	4.43	3.71	4.67	2.67	4.49	3.11	4.53	3.16
99	4.86	3.86	4.33	3.17	4.14	3.27	4.44	3.43
100	4.43	3.86	4.33	2.67	4.59	2.78	4.45	3.10
101	4.29	3.00	4.17	2.83	4.41	2.41	4.29	2.75

คนที่	ด้านการตรงต่อเวลา		ด้านการแต่งกาย		ด้านความมีวินัยต่อหน้าที่ที่ครูมอบหมาย		รวม	
	(Posttest)	(Pretest)	(Posttest)	(Pretest)	(Posttest)	(Pretest)	(Posttest)	(Pretest)
102	4.43	3.14	4.67	2.50	3.92	2.59	4.34	2.75
103	4.43	2.86	4.67	3.33	4.70	2.30	4.60	2.83
104	4.29	2.71	4.83	2.83	4.32	2.38	4.48	2.64
105	4.00	3.14	4.00	3.17	4.14	2.27	4.05	2.86
106	4.57	3.00	5.00	2.67	4.30	2.16	4.62	2.61
107	3.71	3.14	4.00	3.17	3.89	2.49	3.87	2.93
108	4.57	3.43	4.33	3.67	4.16	2.46	4.36	3.18
109	4.29	2.29	4.33	3.00	4.32	2.41	4.31	2.56
110	4.57	2.57	4.17	3.33	3.97	2.27	4.24	2.73
111	4.43	3.14	4.17	3.00	4.05	2.62	4.22	2.92
112	4.71	3.14	4.50	2.67	4.51	2.11	4.58	2.64
113	4.00	3.43	4.17	2.50	4.57	2.54	4.24	2.82
114	4.43	3.57	4.17	2.50	4.38	2.43	4.32	2.83
115	4.43	3.71	4.17	2.83	4.19	2.86	4.26	3.14
116	4.29	3.14	3.50	2.33	3.81	2.27	3.87	2.58
117	4.57	3.43	3.67	2.83	4.03	2.41	4.09	2.89
118	4.71	3.29	4.17	3.67	4.35	2.32	4.41	3.09
119	5.00	3.57	4.67	3.33	4.19	2.97	4.62	3.29
120	4.71	3.57	4.67	2.67	4.27	3.46	4.55	3.23
121	5.00	3.71	4.50	3.33	4.57	3.16	4.69	3.40
122	4.57	4.29	4.33	2.67	4.11	3.22	4.34	3.39
123	4.71	3.57	4.67	2.83	4.08	3.16	4.49	3.19
124	4.71	3.14	4.67	3.33	4.49	2.86	4.62	3.11
125	4.00	3.00	4.50	2.67	4.62	2.86	4.37	2.84
126	4.14	4.00	3.83	3.17	4.38	3.00	4.12	3.39
127	5.00	3.71	4.50	3.33	4.68	2.92	4.73	3.32

คนที่	ด้านการตรงต่อเวลา		ด้านการแต่งกาย		ด้านความมีวินัยต่อหน้าที่ที่ครูมอบหมาย		รวม	
	(Posttest)	(Pretest)	(Posttest)	(Pretest)	(Posttest)	(Pretest)	(Posttest)	(Pretest)
128	4.29	2.43	4.50	2.83	4.59	2.32	4.46	2.53
129	4.57	2.86	4.67	2.50	4.62	2.27	4.62	2.54
130	4.71	3.14	4.17	3.00	4.49	2.32	4.46	2.82
131	4.43	3.43	4.17	3.17	4.57	2.41	4.39	3.00
$\bar{X}$	4.49	3.21	4.47	2.93	4.31	2.61	4.42	2.92
S.D.	0.24	0.49	0.29	0.35	0.23	0.41	0.18	0.32
ร้อยละ	89.80	64.20	89.40	58.60	86.20	52.20	88.40	58.40
ผลต่าง	1.28		1.54		1.70		1.51	
ร้อยละ	25.60		30.80		34.00		30.20	

จากตารางที่ 11 พบว่า คะแนนเฉลี่ยผลการประเมินของครูประจำชั้นนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่มีต่อพฤติกรรมการปฏิบัติตนเป็นคนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์
ในด้านความมีวินัยของนักเรียน ก่อนการดำเนินการพัฒนา โดยรวมพบว่า มีคะแนนเฉลี่ย
2.92 คิดเป็นร้อยละ 58.40 เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ด้านการตรงต่อเวลา มีคะแนนเฉลี่ย
3.21 คิดเป็นร้อยละ 64.20 ด้านการแต่งกาย มีคะแนนเฉลี่ย 2.93 คิดเป็นร้อยละ 58.60 และ
ด้านความมีวินัยต่อหน้าที่ที่ครูมอบหมาย มีคะแนนเฉลี่ย 2.61 คิดเป็นร้อยละ 52.20 และ
มีการปฏิบัติหลังการพัฒนาโดยรวม มีคะแนนเฉลี่ย 4.42 คิดเป็นร้อยละ 88.40 เมื่อจำแนก
เป็นรายด้านพบว่า ด้านการตรงต่อเวลา มีคะแนนเฉลี่ย 4.49 คิดเป็นร้อยละ 89.80
ด้านการแต่งกาย มีคะแนนเฉลี่ย 4.47 คิดเป็นร้อยละ 89.40 และด้านความมีวินัยต่อหน้าที่
ที่ครูมอบหมาย มีคะแนนเฉลี่ย 4.31 คิดเป็นร้อยละ 86.20 ซึ่งพบว่านักเรียนมีพฤติกรรม
การปฏิบัติตนเป็นคนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านความมีวินัยเพิ่มขึ้นหลังการพัฒนา
โดยรวม ร้อยละ 30.20 เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ด้านการตรงต่อเวลาเพิ่มขึ้นร้อยละ
25.60 ด้านการแต่งกายเพิ่มขึ้นร้อยละ 30.80 และด้านความมีวินัยต่อหน้าที่ที่ครูมอบหมาย
เพิ่มขึ้นร้อยละ 34.00

ตารางที่ 12 การทดสอบสมมุติฐานการกระจายโค้งปกติหาค่าความโค้ง (Kurtosis) และค่าความเบ้ (Skewness) จากการประเมินพฤติกรรมความมีวินัยนักเรียนก่อนและหลังการพัฒนาของครูประจำชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

	การตรง ต่อเวลา (Posttest)	การตรง ต่อเวลา (Pretest)	การแต่ง กาย (Posttest)	การแต่ง กาย (Pretest)	หน้าที่ที่ครู มอบหมาย (Posttest)	หน้าที่ที่ครู มอบหมาย (Pretest)	ความมี วินัย (Posttest)	ความมี วินัย (Pretest)
จำนวน								
กลุ่มตัวอย่าง	131	131	131	131	131	131	131	131
Skewness	-.473	-.303	-.767	.563	-.333	.651	-.901	.164
Kurtosis	.716	.213	.949	.585	-.479	-.227	2.387	-.005

จากตารางที่ 12 พบว่า ผลการทดสอบการกระจายโค้งปกติ พฤติกรรมการปฏิบัติตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความมีวินัย ด้านการตรงต่อเวลา ด้านการแต่งกาย และด้านความมีวินัยต่อหน้าที่ที่ครูมอบหมาย ก่อนและหลังการพัฒนา พบว่า นักเรียนมีการปฏิบัติตนในด้านความมีวินัยทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับใกล้เคียงกัน โดยมีค่าความโค้ง (Kurtosis) และค่าความเบ้ (Skewness) ไม่เกิน +1 และ -1 ยกเว้น ด้านความมีวินัย หลังการพัฒนาค่อนข้างน้อย ซึ่งมีค่าความโค้ง = 2.387 จึงต้องทดสอบด้วยสถิติ Kolmogorov-Smirnov และค่าสถิติ Shapiro-Wilk ดังตารางที่ 13

ตารางที่ 13 การทดสอบสมมุติฐานการกระจายโค้งปกติด้วย Kolmogorov-Smirnov และ Shapiro-Wilk พฤติกรรมการปฏิบัติตนในด้านความมีวินัยนักเรียน ก่อนและหลังการพัฒนา จากการประเมินของครูประจำชั้น

ผลการประเมินพฤติกรรมนักเรียน	Kolmogorov-Smirnov			Shapiro-Wilk		
	Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
ด้านการตรงต่อเวลา (Posttest)	.139	131	.110	.952	131	.061
ด้านการตรงต่อเวลา (Pretest)	.108	131	.061	.978	131	.053
ด้านการแต่งกาย (Posttest)	.149	131	.410	.935	131	.352
ด้านการแต่งกาย (Pretest)	.162	131	.580	.957	131	.121
ความมีวินัยต่อหน้าที่ที่ครูมอบหมาย (Posttest)	.078	131	.510	.980	131	.054
ความมีวินัยต่อหน้าที่ที่ครูมอบหมาย (Pretest)	.135	131	.200	.953	131	.135
ความมีวินัย (Posttest)	.062	131	.520	.956	131	.840
ความมีวินัย (Pretest)	.028	131	.480	.995	131	.610

จากตารางที่ 13 พบว่า ค่าสถิติ Kolmogorov-Smirnov พฤติกรรมการปฏิบัติตน เป็นคนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านความมีวินัย ด้านการตรงต่อเวลา ด้านการแต่งกาย และด้านความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ครูมอบหมาย ก่อนและหลังการพัฒนา มีการกระจายเป็น โค้งปกติ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีค่าสถิติ Shapiro-Wilk ด้านความมีวินัย ด้านการตรงต่อเวลา ด้านการแต่งกาย และด้านความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ครูมอบหมาย ก่อนและหลังการพัฒนา มีการกระจายเป็น โค้งปกติ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อนำทั้ง 4 เกณฑ์มาพิจารณารวมกัน มีตัวแปรที่ข้อมูลกระจายไม่เป็น โค้งปกติ ได้แก่ 1) เกณฑ์ค่าความเบ้ (Skewness) ตัวแปรทุกตัวถือว่าปกติ ผ่านการทดสอบ 2) เกณฑ์ค่าความโด่ง (Kurtosis) ตัวแปรที่ไม่ผ่านการทดสอบ 1 ตัวแปร คือ ด้านความมีวินัย หลังการพัฒนา 3) เกณฑ์ค่าสถิติ Kolmogorov-Smirnov ตัวแปรทุกตัวถือว่าปกติ ผ่านการทดสอบ และ 4) เกณฑ์ค่าสถิติ Shapiro-Wilk ตัวแปรทุกตัวถือว่าปกติ ผ่านการทดสอบ (ดังแสดงกราฟ ภาคผนวก ข)

สรุปว่า นักเรียนมีการปฏิบัติเป็นคนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านความมีวินัย หลังการพัฒนาไม่ผ่านเกณฑ์ 1 เกณฑ์ นอกจากนั้นตัวแปรทั้ง 7 ตัวแปร ผ่านเกณฑ์ การทดสอบทุกเกณฑ์ ดังนั้นจึงนำข้อมูลทั้ง 6 ตัวแปรไปทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ Repeated Measures MANOVA

ตารางที่ 14 ผลการเปรียบเทียบสมมติฐานการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านความมีวินัยนักเรียน ของครูประจำชั้นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ก่อนและหลังการดำเนินการพัฒนา

สถิติทดสอบ	Value	Hypothesis df	Error df	F	Sig
Pillai's Trace	.057	3.000	128.000	706.306	.000*
Wilks' Lambda	16.554	3.000	128.000	706.306	.000*
Hotelling's Trace	.943	3.000	128.000	706.306	.000*
Roy's Largest Root	16.554	3.000	128.000	706.306	.000*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 14 พบว่า ผลการประเมินของครูประจำชั้นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในการปฏิบัติตนเป็นคนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านความมีวินัยของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยโดยรวมของทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการตรงต่อเวลา ด้านการแต่งกาย และด้านความมีวินัยต่อหน้าที่ที่ครูมอบหมาย หลังการดำเนินการพัฒนา แตกต่างจากค่าเฉลี่ยโดยรวมก่อนการดำเนินการพัฒนา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ นั่นแสดงว่า หลังการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความมีวินัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ทำให้นักเรียนสามารถปรับปรุงและปฏิบัติตนเป็นคนมีวินัยในตนเองมากยิ่งขึ้น เพื่อให้เกิดความมั่นใจ ผู้วิจัยจึงได้นำไปทดสอบเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยโดยรวมก่อนและหลังการพัฒนา 8 ตัวแปร ด้วยสถิติ Univariate ดังตารางที่ 15

ตารางที่ 15 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยโดยรวมก่อนและหลังการดำเนินการพัฒนา
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความมีวินัยนักเรียน

ผลการประเมินพฤติกรรมนักเรียน	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
ด้านการตรงต่อเวลา	107.908	1	107.908	668.665	.000*
ด้านการแต่งกาย	156.255	1	156.255	1244.033	.000*
ความมีวินัยต่อหน้าที่ที่ครอบคลุม	188.244	1	188.244	1414.233	.000*
ความมีวินัย	148.908	1	148.908	1840.131	.000*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 15 พบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวมของการปฏิบัติตนในด้านความมีวินัย
ของนักเรียนทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการตรงต่อเวลา ด้านการแต่งกาย และด้านความมีวินัย
ต่อหน้าที่ที่ครอบคลุม โดยการประเมินของครูประจำชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ก่อนและ
หลังการดำเนินการพัฒนา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า
หลังการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความมีวินัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ตอนปลาย นักเรียนสามารถปรับปรุงและประพฤติปฏิบัติตนเป็นคนมีวินัยได้ดีมากยิ่งขึ้น

2.4 ขั้นตอนการปฏิบัติ ผู้วิจัยและโรงเรียนร่วมกันทำกิจกรรม ดังต่อไปนี้ จากการสะท้อนผลการดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ด้านความมีวินัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนปอพานพิทยาคม รัชมังคลา
ภิเษก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ได้ประชุม
อภิปราย วิพากษ์ ในวันที่ 1-2 มีนาคม พ.ศ. 2556 ถึงประเด็นสำคัญและความก้าวหน้าที่ได้
จากการดำเนินพัฒนากิจกรรมโครงการครอบคลุม 3 ตัวชี้วัด คือ ความมีวินัยด้านการตรงต่อ
เวลา ความมีวินัยด้านการแต่งกาย และความมีวินัยต่อหน้าที่ที่ครอบคลุม พบว่า

2.4.1 พฤติกรรมการปฏิบัติตนเป็นคนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ใน
ด้านความมีวินัยของนักเรียน จากการสังเกตของครูประจำชั้น นักเรียนมีการปฏิบัติกิจกรรม
ด้านการตรงต่อเวลา ด้านการแต่งกาย และความมีวินัยต่อหน้าที่ที่ครอบคลุม
ก่อนการดำเนินการพัฒนา โดยรวมอยู่ในระดับพอใช้ มีคะแนนเฉลี่ย 2.26 จากคะแนนเต็ม

4.00 คิดเป็นร้อยละ 56.50 และมีพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ความมีวินัยหลังการดำเนินการพัฒนา โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก มีคะแนนเฉลี่ย หลังการดำเนินการพัฒนาเฉลี่ย 3.77 จากคะแนนเต็ม 4.00 คิดเป็นร้อยละ 94.25 ซึ่งมีผลต่าง ของคะแนนก่อนและหลังการดำเนินการพัฒนาเฉลี่ย 1.51 คิดเป็นร้อยละ 37.75 ผลจาก การพัฒนาบ่งชี้ว่า นักเรียนมีพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านความมีวินัย หลังการดำเนินการพัฒนาเพิ่มขึ้น ร้อยละ 37.75 นั้นแสดงว่านักเรียน ส่วนใหญ่ มีพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามกิจกรรมการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ใน ด้านความมีวินัย ก่อนและหลังการดำเนินการพัฒนา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

2.4.2 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีพฤติกรรมการปฏิบัติตน เป็นคนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านความมีวินัย ก่อนการดำเนินการพัฒนา พบว่า โดยรวมมีคะแนนเฉลี่ย 2.92 คิดเป็นร้อยละ 58.40 เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ด้านการตรงต่อเวลา มีคะแนนเฉลี่ย 3.21 คิดเป็นร้อยละ 54.20 ด้านการแต่งกาย มีคะแนน เฉลี่ย 2.93 คิดเป็นร้อยละ 58.60 และด้านความมีวินัยต่อหน้าที่ที่ครูมอบหมาย มีคะแนน เฉลี่ย 2.61 คิดเป็นร้อยละ 52.20 และมีการปฏิบัติหลังการพัฒนาโดยรวม มีคะแนนเฉลี่ย 4.42 คิดเป็นร้อยละ 88.40 เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ด้านการตรงต่อเวลา มีคะแนนเฉลี่ย 4.49 คิดเป็นร้อยละ 89.80 ด้านการแต่งกาย มีคะแนนเฉลี่ย 4.47 คิดเป็นร้อยละ 89.40 และ ด้านความมีวินัยต่อหน้าที่ที่ครูมอบหมาย มีคะแนนเฉลี่ย 4.31 คิดเป็นร้อยละ 86.20 ซึ่งพบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมการปฏิบัติตนเป็นคนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านความมีวินัย เพิ่มขึ้นหลังการพัฒนาโดยรวม ร้อยละ 30.20 เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ด้านการตรงต่อ เวลาเพิ่มขึ้นร้อยละ 25.60 ด้านการแต่งกายเพิ่มขึ้นร้อยละ 30.80 และด้านความมีวินัยต่อ หน้าที่ที่ครูมอบหมาย เพิ่มขึ้นร้อยละ 34.00

2.4.3 ผลการประเมินเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติตนในด้าน ความมีวินัยของนักเรียน ก่อนและหลังการดำเนินงานการพัฒนาทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการตรงต่อเวลา ด้านการแต่งกาย และด้านความมีวินัยต่อหน้าที่ที่ครูมอบหมาย พบว่า หลังการดำเนินงานการพัฒนา นักเรียนมีการปฏิบัติตนเป็นคนมีวินัยโดยเฉลี่ยสูงกว่าก่อน การดำเนินงานการพัฒนา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐาน ของการวิจัยที่ตั้งไว้ นั้นแสดงให้เห็นว่า การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความมีวินัย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนปอพานพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก สำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ทำให้นักเรียนสามารถปรับปรุงและปฏิบัติตนเป็นคนมีวินัยในตนเองดีมากยิ่งขึ้น เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ทางโรงเรียนได้ตั้งไว้

2.4.4 จากการสัมภาษณ์บุคลากรโรงเรียนปอพานพิทยาคม

รชมิ่งคลาภิเษก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 หลังการดำเนินงานการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความมีวินัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า จุดแข็ง คือ โครงสร้างการพัฒนาที่มีการวางแผนเป็นระบบ แบ่งกระบวนการดำเนินงานได้ชัดเจนเหมาะสม กิจกรรมที่นำมาใช้ในการพัฒนาไม่ยุ่งยากและซับซ้อน สามารถนำไปปฏิบัติได้ในทุกสถานที่ทุกเวลา การวางอัตรากำลังครูในการปฏิบัติงานเหมาะสมตามหน้าที่ที่รับผิดชอบ บุคลากรครูในโรงเรียนทุกคนตั้งใจทำงานอย่างมุ่งมั่น สละเวลาส่วนตัวให้กับโครงการเป็นอย่างมาก ร่วมกันวางแผน คิดวิเคราะห์ แนวทางในการจัดกิจกรรมและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง มีการรายงานความก้าวหน้าเป็นระยะในการปฏิบัติกิจกรรมทุกวัน และสรุปผลอย่างชัดเจน ทำให้นักเรียนตระหนักถึงบทบาทความมีวินัยของตนเอง รู้จักปรับปรุงพฤติกรรมข้อบกพร่องที่เกิดจากการขาดวินัยตนเอง รับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย แต่งกายถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน เป็นคนรักษาเวลาในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ส่งผลให้เป็นคนดี มีคุณภาพทั้งในโรงเรียน ที่บ้าน สังคมรอบข้างได้เป็นอย่างดี ซึ่งถือว่าบรรลุตามวัตถุประสงค์ และจุดอ่อนที่พบ คือ ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมโครงการบ้างคณะครูผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความวิตกกังวลกับเรื่องของระยะเวลาในการดำเนินโครงการเพราะสั้นเกินไป ซึ่งเมื่อเทียบกับจำนวนกิจกรรมที่กำหนดไว้มีมากพอสมควร ผู้บริหารมีความคาดหวังกับความสำเร็จของโครงการมาก ทำให้เกิดความกดดันในการปฏิบัติงาน ครูแต่ละคนต่างใช้เทคนิคในการพัฒนากิจกรรมโครงการตามความคิดของตนเอง ทำให้แนวทางการพัฒนาไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกันในช่วงแรก จึงต้องมีการประชุมชี้แจงใหม่เพื่อทำความเข้าใจให้ตรงกัน และหาแนวทางแก้ไขขั้นตอนในการดำเนินการใหม่ จึงทำให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์จนสิ้นสุดโครงการ

จากการประเมินการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความมีวินัยของนักเรียน ผู้วิจัย รองผู้อำนวยการโรงเรียน ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูประจำชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และกลุ่มงานบริหารกิจกรรมนักเรียน ได้ให้ข้อสรุปผลจากการสังเกตการดำเนินงาน และผลการปฏิบัติกิจกรรม โครงการหลังการพัฒนาทุกกิจกรรม พบว่า นักเรียนมาถึงโรงเรียนไม่เคยสาย เข้าแถวเคารพธงชาติทุกวัน เข้าห้องเรียนตรงเวลาตามตารางเรียน ส่งงานที่ครูมอบหมายทันตามกำหนดเวลาทุกครั้ง เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนไม่เคยขาด

นอกจากไม่สบายจะมีจดหมายลาป่วยมายื่นภายหลัง ทรงผมและแต่งกายถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียนตามวันที่โรงเรียนกำหนดในตารางทุกวัน รักษาความสะอาดของร่างกาย เล็บมือและเล็บเท้าอย่างสม่ำเสมอ แสดงความเคารพต่อครู ผู้ปกครองโดยการไหว้ ยอมรับข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นกับตนเอง ยอมรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น รู้จักขอโทษเมื่อกระทำผิด ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน ปรับปรุงงานให้ดีขึ้นอยู่เสมอ รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเอาใจใส่ ทำงานที่ครูมอบหมายอย่างต่อเนื่องจนเสร็จ กล้าสอบถามครูและเพื่อนเกี่ยวกับเนื้อหาที่เรียน ศึกษาบทเรียนที่จะเรียนมาล่วงหน้า ทบทวนบทเรียนหลังการเรียนทุกวัน ทำการบ้านเสร็จก่อนที่จะเล่นหรือทำธุระอื่น ไม่ลอกการบ้านเพื่อน แก้ไขงานที่ครูมอบหมายตามข้อเสนอแนะจนงานถูกต้อง เข้าห้องสมุดค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมเมื่อมีเวลาว่าง นำเนื้อหาบทเรียนไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ช่วยงานครูด้วยความเต็มใจไม่หลีกเลี่ยง รู้จักวางแผนการดำเนินงานตามกิจกรรมที่กำหนด โดยแบ่งหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายร่วมกันทำงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจ ปฏิบัติตามข้อตกลงในการดำเนินกิจกรรมร่วมกันเพื่อนเสมอ ไม่ส่งเสียงดังขณะร่วมกิจกรรมต่างๆ หรือในห้องประชุม ร่วมกิจกรรมพิธีเกี่ยวกับพระราชวงศ์ ทำความสะอาดห้องเรียนตามข้อตกลง ปิดไฟ/พัดลม/เครื่องปรับอากาศเมื่อเลิกใช้งานทุกครั้ง ทิ้งขยะลงในที่รองรับขยะและร่วมกันทำความสะอาดบริเวณโรงเรียน เข้าแถวรับประทานอาหารกลางวันตามลำดับก่อน-หลัง ออกกำลังกายเพื่อสุขภาพทุกวัน เมื่อเก็บของได้นำไปแจ้งครูเพื่อประกาศหาเจ้าของ รู้จักชื่นชมในผลงานของตนเอง ผลการดำเนินกิจกรรมเป็นที่น่าพอใจเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งทำให้คณะครูสรุปได้ว่าผลการดำเนินงานการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความมีวินัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนปอพานพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รัชมังคลาภิเษก เขต 26 บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้เป็นอย่างดี

3. สรุปผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ด้านความมีวินัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนปอพานพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก

สรุป ผลการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความมีวินัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนปอพานพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รัชมังคลาภิเษก เขต 26 ครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ดำเนินการวิจัยโดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ การวิจัยเชิงคุณภาพ และการวิจัยเชิงปฏิบัติการ โดยมีวัตถุประสงค์

เพื่อดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความมีวินัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนปอพานพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งการดำเนินการออกเป็น 3 ระยะ ผลปรากฏว่าหลังการพัฒนา นักเรียนสามารถปรับปรุงพฤติกรรมกาปฏิบัติตนเป็นคนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความมีวินัย ด้านการตรงต่อเวลา ด้านการแต่งกาย และด้านความมีวินัยต่อหน้าที่ที่ครูมอบหมายดีมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้นักเรียนมีผลการเรียนดียิ่งขึ้น ซึ่งถือได้ว่าการพัฒนาครั้งนี้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการตามที่ผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ตั้งสมมติฐานไว้ หากผู้บริหารสถานศึกษา หน่วยงาน องค์กรอื่นต้องการนำไปประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนางานให้บรรลุวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยได้นำเสนอขั้นตอนการดำเนินงาน คังแผนภาพที่ 4

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ระยะที่ 1 ศึกษาการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. การวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
  - ศึกษาเอกสาร
2. สำรวจศึกษาการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์โรงเรียนต้นแบบ โดย
  - ประชุมปฏิบัติการ - สังเกต - สัมภาษณ์ - สรุปผล
3. สัมมนาอิงผู้ผู้เชี่ยวชาญ และร่างแนวทางการพัฒนาฯ
  - 3.1 สัมมนาอิงผู้ผู้เชี่ยวชาญ โดย - ประชุมปฏิบัติการ - สังเกต - สรุปผล
  - 3.2 ร่างแนวทางการพัฒนาฯ โดย - ประชุมปฏิบัติการ - สังเกต - สรุปผล
  - 3.3 แต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญ โดย - ประชุมปฏิบัติการ - สรุปผล

ระยะที่ 2 การสร้างแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. จัดสนทนากลุ่ม เพื่อพิจารณาร่างแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดย
  - ประชุมปฏิบัติการ
  - สังเกต
  - บันทึกการสนทนากลุ่ม
  - สรุปผล
2. สร้างแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดย
  - ประชุมปฏิบัติการ
  - สังเกต
  - สรุปผล
  - สร้างเครื่องมือ

ระยะที่ 3 ทดลองและประเมินผลการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. การเตรียมความพร้อมการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์
  - 1.1 ประชุมปฏิบัติการ
  - 1.2 กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนา
  - 1.3 กำหนดตัวชี้วัดคุณภาพกิจกรรม โครงการ
  - 1.4 กำหนดโครงการครอบคลุมยุทธศาสตร์หลัก
  - 1.5 กำหนดผู้รับผิดชอบ
  - 1.6 กำหนดระยะเวลาดำเนินการปฏิบัติการกิจกรรม โครงการ
  - 1.7 กำหนดติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน
2. ทดลองใช้รูปแบบโดยใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการ
  - 2.1 ขั้ววางแผน
    - 2.1.1 ประชุมปฏิบัติการ
    - 2.1.2 สรุปแนวทางการดำเนินงาน
  - 2.2 ขั้วการปฏิบัติ
    - 2.2.1) สำรวจประเมินพฤติกรรมนักเรียน
    - 2.2.2) ดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความมีวินัย
  - 2.3 ขั้วการสังเกต
    - 2.3.1) สังเกต
    - 2.3.2) สอดถาม
    - 2.3.3) สัมภาษณ์
    - 2.3.4) บันทึกผล
    - 2.3.5) วิเคราะห์ผล
  - 2.4 ขั้วสะท้อนการปฏิบัติ

แผนภูมิที่ 4 ขั้วตอนการดำเนินงานการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความมีวินัย
ของนักเรียนโรงเรียนปอพาน รัชมังคลาภิเษก